

la humanitat

Any II : Núm. 151
Barcelona, 4 de maig de 1932

Redacció i Administració, Pelayo, 56 segon :-: Telèfons 16407 i 16408
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

INTERVIEWS DE «LA HUMANITAT»

Parlant de l'Estatut, el senyor Casimir Giral¹ ens diu que el Partit Radical està al costat de les aspiracions de Catalunya

SANTIAGO ALBA
vell polític de la monarquia, que ha anunciat la seva intervenció parlamentària contra les aspiracions de Catalunya

CRONICA DE LONDRES

El vici del tabac

El costum—diguem-ho així—de fumar ha estat considerat mantes vegades com un vici molt perjudicial, i els seus defensors, en canvi, creuen que no passa d'ésser un petit vici, si es vol, quasi innocu i de vegades fins beneficiós per a l'organisme. La baralla o, millor dit, la controvèrsia segueix en peu, i cada dia podem llegir coses a favor o contra els partidaris de la nicotina. Els seus detractors esmenten exemples capaços de posar els cabells drets. Es freqüent llegir que el doctor X. ha injectat uns mil·ligrams de nicotina a qualsevol animal i que la víctima ha mort poc després en mig d'horribles convulsions. A això repliquen els fumadors que ells no s'injecten la nicotina i que, a més, hi estan habituats. Sostenen també els defensors del tabac que el fum de la combustió d'aquesta planta desinfecta la cavitat bucal i les vies respiratòries en general i que, en temps d'epidèmia o quan s'han de respirar atmosferes impures, convé fumar un cigar o una cigarreta.

Ignorem ço que el lector pugui opinar sobre aquest afer. Tot dependrà de què sigui o no fumador; però, per si interessa, anem a citar un fet registrat a "The Lancet", la revista mèdica anglesa, famosa a tot el món, i que gaudeix d'extraordinària autoritat en tot el referent a la ciència mèdica. Publica, a més, nombrosos casos clínics i un dels més curiosos és el que inserim.

"Poques observacions—diu l'esmentada revista—s'han fet de la sang dels grans fumadors, però acabem de conèixer el cas d'una sangonera que, després de xuclar la sang d'un malalt fumador, es despreguà del cos d'aquest i morí entre fortes convulsions."

Aquest és el cas que registra la revista. Naturalment, llastimós per a la sangonera, però que suggereix fets favorables per als fumadors. De moment això sembla confirmar l'opinió, molt estesa, que els mosquits i altres insectes xucladors de sang, s'estimen més la dels infants i de les dones a la dels adults que fumen i que tenen el cos saturat de nicotina. També és cert que els pobles antropòfags preferien la carn dels negres a la dels blancs, puix diuen que la d'aquests és salada i amarga, qualitats degudes a l'ús freqüent de la sal i al costum de fumar.

Els metges fumadors, per la seva part, afirmen que els adeptes del tabac realitzen d'una manera constant la desinfecció de la cavitat bucal, on, com és sabut, es troben d'una manera permanent els microbis de la pulmonia i de la bronconeumonia. També és evident que quan s'han de sofrir grans canvis de temperatura, la cigarreta, el cigar o la pipa ajuden considerablement a fer més suau el trànsit d'una atmosfera càlida a una altra de molt freda. I també és precis fer l'observació de què en alguns països sud-americans els nois de raça índia fumen des de molt petits sense que, segons sembla, tal costum tingui efectes nocius sobre la seva salut i el seu desenvolupament.

Es molt possible que, en definitiva, li passi al tabac quelcom del que pot dir-se del cafè, del qual Fontenelle deia que devia ésser una metzina molt calmosa, car en vuitanta anys de

Hem cregut oportú, continuant els nostres interviews a l'entorn de la propera discussió de l'Estatut de Catalunya a les Corts Constituents, que l'opinió del senyor Casimir Giral, un dels més destacats militants del Partit Radical, Conseller de la Generalitat de Catalunya i tinent d'alcalde de l'Ajuntament de la nostra ciutat, pot ésser interessantíssim per a fixar d'una manera gairebé inequívoca la posició del Partit Radical davant d'aquest problema que interessa avui d'una forma importantíssima a tot Catalunya. Molt més encara si es té en compte que la dimissió del senyor Giral del seu càrrec de conseller de Finances, a causa de la crisi de l'Ajuntament, fou retirada per aquest senyor després de consultar amb el cap del Partit Radical, senyor Lerroux, amb la Junta Municipal del Partit, i amb la minoria radical de l'Ajuntament, ço que vol dir que el senyor Giral compta amb l'absoluta confiança del seu partit.

Iniciada la conversa amb el senyor Giral, referent a l'Estatut de Catalunya, ha respost les nostres preguntes així:

—No hi ha dubte que la posició del Partit Radical, davant la discussió de l'Estatut de Catalunya, és francament favorable a la seva aprovació.

—Sense reserves? Jo no dic tant. No oblidem que a la representació parlamentària del Partit Radical, integrada per diputats de totes les regions espanyoles, no se li pot exigir una coincidència absoluta de pensament ni de sentiments, amb els diputats catalanistes, per exemple.

—Doncs?... —hem preguntat.

—Res de suposicions. Cal que ens atengem a les paraules del senyor Lerroux, pronunciades en el miting de la Plaça Monumental de Madrid i repetides una i altra vegada en declaracions fetes a la premsa i en altres actes públics d'importància:

"que vingui l'Estatut a Les Corts, que es discuteixi amb serenitat, desapassionadament; donem a Catalunya, com algun dia ho haurem de donar a les altres regions, tota aquella autonomia que és indispensable per a l'ample desenvolupament de la llibertat individual i de la llibertat col·lectiva. Com més àmplia serà la llibertat, més seguretat tindrem que aquest poble, en aquella part de la seva població que més es creia vexada pel règim anterior, més contribueixi amb el seu esforç a què Espanya s'engrandeixi."

El més remarcable en l'actitud del cabdill del Partit Radical, és: lleialtat a tota prova; desinterès fins a l'abnegació. Lleialtat des del primer moment al Pacte de San Sebastián. Desinterès fins al sacrifici de la seva pròpia popularitat.

—Home...!

—No us càpiga dubte. Si en Lerroux cerqués l'èxit fàcil, falaguer, sorollós, la seva posició davant l'Estatut de Catalunya hauria d'ésser ben diferent. El seu prestigi polític, la seva paraula super-eloquent, esmerçada en la condemna de l'Estatut, li proporcionaria un èxit apoteòsic, l'èxit tal vegada més gran de la seva vida política.

—Voleu dir?

—Sí, allà i aci. Allà perquè recolliria l'esperit protestari originat per la incomprensió de les aspiracions de Catalunya. Aci, perquè s'adreçaria i faria blanc en el sentiment protestari dels tracionals enemics de Catalunya i en la inadaptació d'una gran part de l'enorme mas-

prendre'l encara no havia experimentat els seus mals efectes.

El mateix, probablement, podrà dir-se del tabac. Està clar que els abusos són sempre dolents; però no hi ha dubte que correntment la persona sana pot fumar sense inconvenient i beneficiar-se de la distracció i de la lleugera excitació que produeix el fum aromàtic del tabac, malgrat que el comte Tolstoi el posés entre els plaers viciósos. I, encara que sigui una petita digressió, repetirem la resposta que li donà un literat francès en dir-li que mai no es cometé cap crim portant la pipa o la cigarreta a la boca.

I, encara que la sangonera del cas esmentat pogués creure el contrari, el cert és que amb el que hem referit anteriorment tampoc es decideix si el tabac és nociu o no. Val més quedar-nos en la incertesa, car així d'aquesta manera serà possible seguir la discussió.

H. ROBERT SHANEY

Un invent útil

Berlín. — El senyor Vicents Maestre, enginyer espanyol que resideix a Berlín, ha aconseguit extreure del carbó una essència d'immillorable qualitat. El procediment és senzill i barat. Consisteix en la trituració i pulverització d'un carbó d'un contingut mitjà de calories i la seva destil·lació a una pressió de 350 atmosfères.

sa de la població de naturalesa no catalana, que a Barcelona acusa en llur total un 43 per cent, segons el darrer cens.

Sempre parlant del seu cabdill polític, afegí el senyor Giral, les següents paraules:

—Catalunya agrairà o no agrairà a l'il·lustre cabdill del Partit Radical, la seva lleialtat, el seu desinterès, el seu sacrifici. Nosaltres tenim el dret de suposar-ho a bé de negar-ho. El que no tenim el dret de creure és que el senyor Lerroux amotlli la seva actitud a cap sentit de conveniència o d'interès material polític. Cauriem en el pecat d'ingratitude i de desconeixement que una gran part de Catalunya ha tingut sempre per Lerroux.

—Home... no serà tant — diguérem.

—Res més evident, respongué el senyor Giral, Lerroux, no ha estat encara comprès per una gran part de Catalunya. Se l'ha suposat injustament un polític cerebral, calculista, essent així que la encarnació del desinterès, la noblesa i la generositat, no podrien trobar-se millor personalitzades que en ell.

Lerroux, per damunt de tot, àdhuc del seu poderós i excepcional intel·lecte, és l'home de cor que tots els qui tenim la sort de tractar-lo, estimem i admirem tant en ell.

—...

—I no se li ha fet justícia ni potser se li farà mai. Com a republicà, únic, insuperable — cinquanta anys de republicanisme esforçat, ple d'abnegació —, recordeu que quan a Madrid i a tantes capitals d'Espanya obtenia l'èxit electoral més formidable que registra la història del sufragi, aquí, a la capital de Catalunya, es quedava sense acta de diputat... Com a devot de Catalunya i de les seves llibertats, no és encara moment de fer calendaris. Però si és moment d'afirmar que per molt que Catalunya estimi la seva col·laboració a l'obra de l'Estatut, mai, però mai, agrairà la magnitud del seu sacrifici.

—...

—No, poden creure-ho sense recels, en Lerroux no cerca altra recompensa que la satisfacció de servir a Catalunya per imperatius de l'amor que per la nostra terra sent. I per l'amor que sent per l'autonomia i a la concepció federal del seu republicanisme. Triomfen com sempre en ell, per damunt de tot càlcul interessat, l'home de cor, el sentimental magnífic...

—...

—Sí, home, la maniobra no pot ésser més clara. Ni la ingratitude al senyor Lerroux dels partits que s'anomenen catalanistes, tampoc. S'intenta recompensar-lo com de costum: amb la seva exclusió del Govern de Catalunya.

—...

—No, senyor. No he anomenat al partit d'Esquerra Republicana, inculcrant-lo amb el sentit de deslleialtat i de desagraïment que això representa. Que consti. I ho afirmo així enèrgicament, perquè em consta que la maniobra ha estat descoberta i contestada de primer antuvi pels elements dirigents d'aquest partit...

—...

—En absolut. Vull creure, com a contrapart a l'esmentat front únic catalanista, amb el front únic republicà, per dues sobiranes raons: perquè si la República no té res que agrair a aquells sectors polítics, l'Estatut de Catalunya tampoc haurà d'agrair-los res, perquè tota la glòria de l'Estatut es deu a l'Esquerra Republicana i al Partit Radical. O sí, al temps: molt aviat haurem de saber a què aténir-nos.

ELS NOSTRES MUSICS

El mestre Martínez Valls ens parla de l'«Aliga Roja» i dels seus projectes

Diu que creu fermament en el ressorgiment del Teatre Lìric Català el dia que els músics catalans vulguin treballar

Un despatx sobri, però confortable, enquadra la conversa que hem sostingut amb el mestre Martínez Valls. A les parets pengen retrats de gran nombre d'artistes nacionals i estrangers que han passat per casa nostra. El temperament francament meridional del nostre entrevistat destaca per la viva de la seva parla i del seu gest.

—Encara que valencià de naixement — comença dient-nos — puc dir que sóc català, puix tota la meua personalitat artística la dec a Catalunya.

—Quines obres porteu fetes?

—"La mosquetera", estrenada al Tivoli; "La ventera d'Ansó", llibre de Vidal i Planas, en col·laboració amb Godes. De teatre català, la "Cançó d'amor i de guerra", "La Legió d'Honor" i "L'aliga roja", que s'està representant ara a l'Apolo.

—Quina ha tingut més èxit?

—"Cançó d'amor i de guerra". Després, "La Legió d'Honor". Respecte a "L'aliga roja" sóc optimista. No diré

precisament que sigui un èxit financer, puix Mora i jo hem hagut de col·laborar econòmicament per sostenir-la a l'Apolo. Malgrat això, però, haig de dir-vos que, comparant les primeres liquidacions amb les de la darrera setmana, l'augment és molt notable i per això sóc optimista perquè crec que si no guanyem diners no n'hi perdrem tampoc.

—A què creieu que és degut això?

—En primer lloc al Teatre Apolo, que ha estat tancat una llarga temporada. Nosaltres teníem d'anar a un altre teatre, però no vàrem aconseguir-ho i, com que teníem un especial interès en estrenar l'obra a Barcelona i en català, per això anàrem a l'Apolo.

—Es que pensen representar-la fora d'ací?

—Sí. Tenim una sèrie d'ofrenes molt interessants per a fer una llarga "tour-née" per tot Espanya de "L'aliga roja", en castellà. Però, com us he dit abans, hem volgut donar al públic ca-

—Aquesta estàtua deu significar l'agricultura?
—Per què?
—Com que diuen que l'agricultura està mancada de braços.

La tramitació de sumaris a la nostra Audiència

Segons nota facilitada per la Fiscalia d'aquesta Audiència els jutjats de Barcelona han acabat els següents sumaris en els terminis que a continuació es senyalen després de la recent ordre del ministre.

Porten dos mesos de tramitació, 263 sumaris; tres mesos, 147; quatre mesos, 135; cinc mesos, 136; sis mesos, 106; set mesos, 70; vuit mesos, 49; nou mesos, 29; deu mesos, 18; onze mesos, 33; dotze mesos, 10; tretze mesos, 7; catorze mesos, 3; quinze mesos, 3; setze mesos, 3; disset mesos, 2; divuit mesos, 3; dinou mesos, 3; vint mesos, 5; vint-i-un mesos, 3; vint-i-dos mesos, 1; vint-i-tres mesos, 2; vint-i-quatre mesos, 2; vint-i-cinc mesos, 1; vint-i-set mesos, 2; i 1 que porten 29, 30, 32, 34, 36, 37, 43, 48, 52, 61, 72 i 76 mesos. Total són 1.043 sumaris pendents que existeixen a l'Audiència provincial de Barcelona.

talà les primícies d'aquesta obra, i encara que en els primers moments no respongué com era de preveure, la marxa que portem ara demostra que, finalment, el públic s'interessa pel teatre català quan aquest és de qualitat.

—A què creieu que es deu la crisi de teatre l'íric català?

—En primer lloc la crisi teatral no és pas un fenomen únic. El teatre, com totes les altres branques de l'activitat humana, sofreix la crisi que avui aclapara el món sencer. En segon lloc per manca d'autors. Ah, si els músics catalans volguessin escriure per al teatre! Segurament que aquesta crisi no es trobaria entre nosaltres. I gairebé puc dir-vos que llavors el teatre català, teatre racial, es representaria en la nostra parla arreu del món. Manquen també empresaris per portar a terme una tasca com aquesta. No empresaris d'aquests "gats vells" del teatre, sinó gent que, disposant d'un capital, volguessin fer obra de cultura i de proselitisme, sense que per això representés per a ells una pèrdua, puix aleshores el públic, convençut que hom li donaria una temporada completa i amb obres d'homes solvents, artísticament parlant, es preocuparia vivament per aquest problema que tant ens interessa resoldre. Però mentre els músics catalans no vulguin escriure, no podrem fer res. Una obra, dues o tres, no és suficient per sostenir una temporada. Se'n necessiten moltes més.

—Què prepareu, ara?

—Valg a començar la musicació d'una obra de Carreño i també d'un sainet del mateix autor. Es tracta de fer una comèdia, però amb música, una música fina i agradable que encaixi amb l'ambient de l'obra, o sigui donar una variació al teatre, modernitzar-lo un xic. D'aquesta faïsc, d'adoptar-se en general, hom podria reduir el nombre de músics sense feina que hi ha a Espanya.

—I on s'estrenaran aquestes obres?

—A Barcelona, en un teatre el nom del qual no puc dir-vos ara, però que està situat en lloc molt cèntric.

—I després?

—Després, treballar sempre...

Una encaixada de mans ha posat punt final a la nostra conversa.

M. VIVES

Els Esports

JA HI SOM!

En canviar de «manager», Kid Tunero és denunciat a la Federació i uns empresaris li reclamen 5.000 pessetes

El què ha dit el nou «manager» de Tunero i l'empresari que reclama

No fa gaires dies, donàvem la notícia de que el boxador cubà Kid Tunero havia canviat de «manager» i signat per una nova empresa que té el projecte de debutar dintre de poc. Doncs bé, sembla que els projectes han sofert un contratemps bastant gros. Farem una miqueta d'història.

Kid Tunero va venir a Barcelona acompanyat del «manager» Valle, aquell home petit rialler i gesticulador, que des del recó de Tunero tant simpàtic s'ha fet al públic. Valle, però, segons explica Tunero, no era el seu «manager» oficial, sinó un amic, tant es així, que com sigui que cap document oficial el lligava amb ell, va poder deixar-lo quan va volguer, sense que aquest pogués reclamar-li res.

Kid Tunero, pels motius que fossin, va signar per un nou apoderat, el senyor Sanxo, essent aquest el primer contracte que el boxador cubà té signat oficialment a la Federació Espanyola. I bé, després de tot això, ha arribat fins nosaltres, la notícia de que a la Federació Espanyola s'havia presentat una denúncia contra el boxador negre, demanant una suspensió i una indemnització de 5.000 pessetes. I amb el fi d'informar degudament als nostres lectors, varem decidir entrevistar-nos amb els principals personatges de les dues parts litigants.

EL QUE DIU EL «MANAGER» DE KID TUNERO

El senyor Sanxo es presta a l'interrogatori i ens diu:

—Jo no puc creure que la denúncia, en un recte esperit de justícia pugui prosperar, i dic això, perquè accedir a les pretensions del empresari de «Barcelona Ring», que en altre circumstància estaria justificada, significaria fer-nos víctimes de la confiança dipositada amb els estaments federatius. I vull explicar-me, perquè les meves paraules no siguin capciosament interpretades. Abans de que Tunero i jo signéssim cap mena de contracte, amb mi particular com «manager» i amb l'empresa Barcino Star a qui cedeixo l'exclusiva dels meus homes, vaig anar a la Federació Catalana a veure si Tunero tenia algun contracte signat amb cap «manager» o organitzador. I a la Federació Catalana, el propi president senyor Clots, va fer mirar l'arxiu i no varen trobar-ne cap. Llavors varem signar els contractes amb Tunero, però quan varen anar a dipositar-los a la Federació, llavors resultava que havien trobat un contracte pendent amb la empresa de «Barcelona Ring», contracte signat pel senyor Valle, que oficialment no

tenia reconegut cap poder per part de Kid Tunero.

—I com s'explica que quan vostès varen anar-hi la primera vegada no hi hagués cap contracte i després en sor? un?

—Vostè em fa la pregunta d'estranyesa que tothom s'ha fet. L'oficial de secretaria de la Federació diu que encara no el tenia arxivat, i que l'havia trobat després de la nostra visita. I naturalment, com que ha sortit aquest contracte, l'empresa de «Barcelona Ring» reclama 5.000 pessetes per indemnització i un càstic per Tunero.

—Que diu a tot això la Federació Catalana?

—L'assumptes ha passat a la Nacional, jo espero que aquesta fallarà amb justícia. Tunero es lliure, ben lliure i si varem presentar les contractes a la Federació Catalana fou perquè el seu propi president va dir-nos que a l'arxiu federatiu no n'hi havia cap de registrada. Això es tot.

I amb aquestes manifestacions anotades al carnet varem anar a veure als empresaris reclamants. Al local de la Bohèmia Modernista, on té instal·lada la seva oficina l'empresa «Barcelona Ring», varem parlar amb l'amic Robert. Li exposarem la conversació tinguda amb el nou «manager» de Tunero, i amb el to de bonhomia que el caracteritza, va respondre:

—Mireu amic, jo ja porto molts anys de pràctica amb aquests assumptes i puc assegurar-vos que a mi mai se m'ha extraviat cap contracte a la Federació. Jo no vull sapiguer si el «manager» de Tunero té o no té raó, jo tampoc vull esbrinar si ha obrat de bona o mala fe, això ja ho posarà en clar la Federació. El que jo sé, és que Tunero té signat amb nosaltres un contracte que encara no ha complert i que nosaltres volem que compleixi, o que aboni els perjudicats que nosaltres estimem de 5.000 pessetes, encara que en realitat són moltes més.

—Teniu preparat algun combat d'importància?

—El tenim signat amb caràcter d'exclusiva per tres combats. Dos ja s'han disputat i el tercer tenia d'ésser el d'Ignasi Ara. Hi ha qui diu que si Tunero ha volgut trencar aquest contracte, és per què no vol boxar amb Ara. Jo no ho crec, però el cas és, que ell ha deixat de complir, al precís moment en que tenia de cobrar la bossa més quantiosa. En fi, ja veurem com acaba. La Federació es qui té de resoldre.

Doncs esperem a veure quin fall és el que dona el primer organisme boxístic.

ROGER

representa un promedi anual de pesetas 13.800 —, cantidad verdaderamente limitada si se consideran todas las obligaciones que pesan sobre el Comité por sus relaciones de carácter nacional e internacional.

Respecto a que le Comité haya gastado 115.000 pesetas de las cantidades recibidas para preparación olímpica, hizo constar que la cantidad realmente gastada se reduce a pesetas 22.259'85, de las cuales 8.889'50 corresponden a lo que ha sido entregado a la Confederación de Atletismo, único deporte que ha recibido anticipos de tal carácter.

A continuación el señor Maluquer solicitó la entrega detallada de los datos referentes a todas las Olimpiadas precedentes, contestándole el señor Presidente que tanto el Sr. Maluquer como los restantes Sres. Delegados tenían a su disposición, en Secretaría, todos los antecedentes que desearan conocer. Al insistir en su demanda el Sr. Maluquer, varios elementos del Comité se lamentaron de que los datos no hubieran sido solicitados con anterioridad, lo que sin duda habría evitado que se lanzaran a la publicidad informes inexactos que pueden perjudicar el buen nombre y las gestiones del Comité, así como ocasionar daño al deporte en general, y considerando que el hecho de exponer estos datos ante el pleno de dicho organismo podría, en el caso de nuevas campañas, originar dudas con respecto a las personas que hubieran hecho uso indiscreto de los mismos, se acordó no acceder a la petición formulada, aunque el Sr. Presidente insistió de nuevo en que con carácter individual podían obtenerse de Secretaría en cualquier momento los datos en cuestión.

Ante la nueva insistencia del Delegado de Atletismo, Sr. Maluquer, sobre sus puntos de vista y sin que éste diera explicación alguna satisfactoria a las observaciones del resto de Delegados del Comité, los firmantes de la anterior proposición, reclamaron la urgente votación de la misma, siendo ésta adoptada por la totalidad de Delegados presentes y motivando, en consecuencia, la retirada del referido Delegado de Atletismo.

Finalmente se despacharon los restantes asuntos que figuraban en el Orden del Día y no merecen especial mención.

ESPECTACLES PUBLICS

TEATRE CATALA ROMEA

Companyia VILA - DAVI
Telèfon 19691

Avui, nit a un quart d'onze:
ESTRENA de l'obra en tres actes i sis quadros, d'ENRIC LLUELLES

3.000.000 busquen hereu

Direcció: PIUS DAVI

Assessorament escenogràfic:
Ramon Batlle

Dijous, primera sessió: LES AVENTURES D'EN TITELLETA; segona i nit: 3.000.000 BUSQUEN HEREU

TEATRE VICTORIA

Avui, dimecres, nit a les deu:
Primer. L'entremés UN POLLO CANON

Segon. 34 representació de l'èxit de més gran actualitat a Barcelona,

EL HUEVO DE COLON

creació de P. Huerta, T. Silva, Ramirez, Gometes, Aquaviva, Pradas i les 35 formosíssimes segones típiques i exhibició de danses i quadros plàstics en nu artístic per BOTZ BALLE

Demà, dijous: Festivitat de l'Ascensió, el millor programa de Barcelona. Tarda, 3'30: L'entremés UN POLLO CANON - 8 representació del grandíssim èxit SIN NOVEDAD EN EL FRETE - 35 representació del més gran dels èxits frívols: EL HUEVO DE COLON. Nit i totes les nits, a dos quarts d'onze: l'obra que veurà tot Barcelona:

EL HUEVO DE COLON

— Despatxa a la guixeta i centres de localitats

GRAN TEATRE ESPANYOL

Avui, nit a les deu: L'obra més formidable de l'any, el VODEVIL SONOR.

LA REINA HA REL·LISCAT

Demà, tarda, a dos quarts de cinc. Nit a les deu: l'indiscutible obra del dia LA REINA HA REL·LISCAT

TEATRE COMIC

PALAU DE LA REVISTA

Gran Companyia mexicana de revistes típiques

Lupe Rivas Cacho

Avui, nit, a un quart d'onze:

1.er Obertura AIRES MEXICANS per l'orquestra que dirigeix el professor mexicà M. Angel Navarro

2.on Grandíssim èxit de la revista típica en 9 quadros i un pròleg.

Zarapes, castores y rebozos

Succés de tota la Companyia

3.er EXIT BOMBA de la revista d'espectacle mexicana, en 11 quadros i un pròleg.

Tierra de sol y de romance

Immensa creació de LUPE RIVAS CACHO. POMPIN IGLESIAS i LUISA RIVAS CACHO

Luxosa presentació, típicament mexicana

Demà, Festa de l'Ascensió. Tarda a les 4: Colossal cartell: Primer: Obertura AIRES MEXICANOS - 2.on, La revista en set quadros "BAJO EL CIELO ATZECA" - 3.er, ZARAPES, CASTORES Y REBOZOS - 4.er, TIERRA DE SOL Y DE ROMANCE. Nit: Obertura AIRES MEXICANOS - ZARAPES, CASTORES Y REBOZOS i TIERRA DE SOL Y DE ROMANCE

Es despatxa a la guixeta i centres de localitats

TEATRE APOLO

Companyia lírica de

Josep LLIMONA

Avui, nit a un quart d'onze: L'èxit delirant de Victor Mora i M. Valls,

L'Aliga Roja

per l'eminent divo tenor JOAN ROSICH. — Demà, dijous, Festa de l'Ascensió: Tarda, a les 3'45: Acte primer de LA LEGIO D'HONOR i L'ALIGA ROJA, per Joan Rosich. — Nit, a les 10'45: L'èxit clamorós L'ALIGA ROJA, per l'eminent artista JOAN ROSICH

TEATRE POLIORAMA

Companyia de comèdia

PINO - THUILLIER

Avui, nit, a un quart d'onze:

Doña Hormiga

Demà, tarda: DONA HORMIGA

TEATRE NOVELTATS

Gran Companyia LLUIS CALVO

Avui, dimecres, nit a les deu: LOS PARIENTES DE LA NATI i Estrena de la grandiosa obra en tres actes:

Luisa Fernanda

pels grans divos Matilde Vázquez, Emili Sagi Barba, Pep Romeu i Cecilia Gubert. Decorat i vestuari exprés. Banda en escena. Gran presentació. Assistiran els autors

Demà, tarda, a dos quarts de quatre: La alegria de la huerta i LUISA FERNANDA

TEATRE BARCELONA

Companyia de comèdia

IRENE LOPEZ HEREDIA

Avui, dimecres, REAPARICIO de la COMPANYIA del TEATRE MARIA ISABEL, de MADRID. Nit, a un quart d'onze: ESTRENA de la tragèdia grotesca, en tres actes, de CARLES ARNICHES:

LA DIOSA RIE

Demà, dijous, tarda: TODO POR EL AIRE! Nit: LA DIOSA RIE

FANTASIO

Avui, nit a les deu:

REVISTA PARAMOUNT, DOCUMENTARIA I DIBUIXOS. GRAN EXIT de l'opereta sense igual de Robert Stolz

EL TENIENTE DEL AMOR

per Gustav Frohlich

Es despatxa a la guixeta i centre de localitats per a la sessió numerada de demà dijous, 6 tarda

COLISEUM

Avui, nit a les 10. Demà, tarda, continua de 8 a 8:

REVISTA PARAMOUNT - DIBUIXOS I

HONOR ENTRE AMANTES

per Claudette Colbert

CINEMA PARIS

Avda. Pta. Angel, 11-13. Tel. 14544

Tarda, 4'30. Nit, 9'45:

Revista Paramount (en espanyol), Kay Johnson i Neil Hamilton en

EL ESPIA

Triomf de Lilian Harvey en el film

PEZ DE TIERRA

Demà, dijous: Matinal a les 10'45:

El Espia i Pez de Tierra. Es despatxa a la guixeta per a la sessió numerada del dijous, tarda a les 6. Propinent divendres: Clara Bow en LO APUESTO TODO, i Gary Cooper en ACEPTO ESTA MUJER, amb C. Lombard

ROSSELLO CINEMA

Avui, nit a les 9'45, Tarda, continua, de 4 a 8:

CARBON

(La tragèdia de la mina)
Dibuixos i

YO QUIERO QUE ME LLEVEN A HOLLYWOOD

Divendres: EL MISTERIO DEL CUARTO AMARILLO i LA PRINCESA DEL CAVIAR

Es despatxen localitats per a la sessió de demà a les 6 tarda

PUBLI-CINEMA

(P. de Gràcia, 57). — El primer en visionar la darrera notícia. El mateix programa "Cineac" de París. Programa FOX sonor

BROADWAY CINEMA

Unió, 7 -- Telèfon 19944

Avui, CINEMA SONOR: POUT-PURRI, pels artistes de la "Fox". MAR DE FONDO, per G. Obrien i Monna Maris, amb cançons en espanyol. Noticiari i Dibuixos

FRONTO NOVELTATS

Avui, dimecres, nit a un quart d'onze. HERNANDORENA II-CALZALIS II contra ERDOZA menor-GOMEZ. Demà, tarda: GABRIEL I - AZPARI contra OSA - BERRONDO. Nit: RAMOS - BERRONDO II contra JUARISTI - GUILLERMO. — Detalls als cartells.

BOXA- NOU MON

Avui, dimecres, a un quart d'onze:

VETLLADA POPULAR

CINC COMBATS

En vuit rounds (pesos mitjos)

BATLING LLANO

contra

AGUILAR

En deu rounds (pesos forts)

OLANGUA

gegant navarrès

contra

SICILIANO

"as" italià

General, 2 ptes. Rings, des de 3 ptes.

BRAUS- MONUMENTAL

Demà, dijous, 5 de maig. Tarda, A UN QUART DE CINQ:

Grandiosa cursa de braus,

a profit dels hospitals de la ciutat

8 MAGNIFICS BRAUS 8

DOS per al garrotxador

Antoni Cañero

i SIS per a

CHICUELO - CAGANCHO

CHQUITO DE LA AUDIENCIA

ENTRADA GENERAL: 3 PTES.

El Comitè Olímpic Espanyol intenta justificar-se

El Comitè Olímpic Espanyol ens ha tramès una nota en la qual intenta justificar-se de les acusacions que públicament li ha fet la Confederació Espanyola d'Atletisme i de la qual copiem els paràgrafs més sobresortints:

A continuació, el señor Presidente expuso al Comité las causas que obligaron a no celebrar sesión durante el largo periodo de tiempo transcurrido, las cuales se refieren principalmente al acuerdo adoptado en la precedente reunión, sobre la necesidad de esperar la asistencia del Delegado del Gobierno para tratar nuevamente de la distribución de fondos para preparación, y con posterioridad, a la conveniencia de lograr una resolución definitiva y previa, sobre la posible participación de España en los próximos Juegos.

El señor Presidente hizo luego alusión al texto de las dos notas hechas públicas últimamente por la Confederación Española de Atletismo, así como a una carta recibida del Delegado de dicho deporte, señor Maluquer, presentándose al mismo tiempo una proposición incidental suscrita por otros cinco señores Delegados, que copiado textualmente decía como sigue:

"Los Delegados abajo firmados, en vista de las campañas públicas llevadas a cabo por la Confederación Española de Atletismo en contra del Comité Olímpico Español, las cuales estiman completamente tendenciosas y sin fundamento justificado, y teniendo en cuenta, además, que la actuación obstruccionista constantemente seguida por los Delegados de dicho depor-

te en el seno del Comité, han ocasionado durante la presente Olimpiada, un evidente perjuicio a los intereses deportivos en general que, puede redundar en perjuicio del buen nombre de la República,

Declaran:

Que, considerándose completamente incompatibles con la presencia y actuación del Delegado de Atletismo dentro del Comité Olímpico Español, así como con los restantes firmantes de las dos notas publicadas últimamente por la Confederación de Atletismo, y del telegrama dirigido por la misma al señor Jefe del Gobierno a primeros de Diciembre último, no pueden, en manera alguna, continuar actuando deportivamente con ninguno de los mencionados señores y asimismo piden, sean publicadas todas las notas precisas para orientar a la opinión con respecto a la actuación de este Comité Olímpico Español. Barcelona, 29 de abril 1932."

El Sr. Presidente rogó se aplazara tratar de dicha proposición, con el propósito manifestado de ver si era posible llegar a una solución amistosa y deportiva del asunto, y acto seguido expuso detalladamente la constitución, finalidad y funcionamiento del Comité, precisando que uno de los principales puntos denunciados por la Confederación Española de Atletismo era el referente al sostenimiento de dicho Comité desde su fundación, cuyo coste estimaba la citada Confederación en una suma no inferior a 300.000 pesetas, siendo así que lo invertido en diez años son pesetas 138.000 — lo cual

la humanitat

Any II

Barcelona, 4 de maig de 1932

Núm. 151

Per Catalunya... avant!

Comença a revestir caràcters alarmants la cridòria que mouen els enemics de la nostra llibertat. Hom ha via cregut fins ara en la possibilitat d'una entesa cordial amb la immensa majoria dels homes de l'Espanya republicana. Si ens haguéssim de deixar impressionar per l'aldarull que ens arriba a les oïdes, donaríem com a cosa segura que la immensa majoria està contra nostre.

Però no és així, per molt que externament ho sembli. Una denegació sistemàtica, irracional, absurda de la justícia que demanem, significaria que la mentalitat espanyola no hauria canviat res amb la caiguda de la Monarquia. Voldria dir que els homes de la República són encobridors de lladres, perquè altra cosa no significaria entossudir-se en mantenir l'estat de coses creat per la fatídica dinastia que arrenca de Felip V, lladre de les llibertats de Catalunya.

Nosaltres no podem creure de cap manera que els homes sans, austers, innovadors, que tenen a les seves mans la sort de la República, vulguin apropiat-se, egoïstament, d'allò que la Monarquia robà. La gent honrada no es tacava mai els dits amb cap cosa que procedeix d'un robatori. I els homes dignes de la segona República no voldran pas agavellar, en nom de tòpics que no s'aguanten, una sobirania que recolza en el robatori de la llibertat aliena.

No hem d'intimidat-nos per molts crits que sentim. Criden molt perquè no tenen raó. Per a combatre'ns inventen mentides, calúmnies i infundis. De cara a cara, noblement, no ens poden fer cap mal. Per això acuen

den ells, la collita despitada de les més proterves escorrialles de l'assimilisme borbònic a les armes de mala llei, al gantivet de molles, esgrimit darrera una cantonada.

No els hem de temer. Passi el que passi. Vencedors o vençuts. Tard o d'hora la victòria serà per la nostra causa que és la bona. Els nostres homes, en bloc compacte, sense defalliments ni covardies, deuen escometre l'allau dels mentiders, dels falsos, dels hipòcrites, dels parcials, dels monàrquics.

Ells, creieu-ho, són els menys. La fresa que mouen és el clam de la impotència. Necessitem creure que la immensa majoria sent i professa l'amor a la justícia. De no ésser així, la República fóra perduda. Un règim liberal i democràtic no pot tenir l'ànima despòtica i imperialista.

Res de temença ni de renunciament. L'hora s'apropa. Per Catalunya... i avant!

CONTRA L'ESTATUT

Els de Toledo es manifesten

Madrid. — Als passadissos del Congrés, el diputat senyor Madariaga (D.) agrari, parlant de l'Estatut de Catalunya, digué que rebia gran nombre de telegrams de la província de Toledo, indicant-li que voti en contra de l'Estatut. Els Ajuntaments del seu districte l'han avisat i notificat que si vota l'Estatut no podrà comptar amb els vots dels electors.

focs de bengala

LES PRIMERES COMUNIONS

Amb els dies assolats de maig coincideix l'aparició als nostres carrers de magnífics landós, de dos cavalls, dintre els quals veureu, invariablement, tres o tres senyores vestides amb tot luxe, un cavaller de vint-i-un botó i, en darrer terme, un petit personatge amb marineria i una cinta al coll — o bé amb corona i vel blanc, com una núvia — el qual ocupa amb gest de fatiga un recó del carruatge. I tanmateix el personatge menut és el protagonista de tot allò. Per ell es fa la festa.

S'ha estès molt entre nosaltres aquest costum de voltar en cotxe, amunt i avall de la ciutat, el dia que els nois o noies fan la primera comunió. Cal fer un seguit de visites i ningú que tingui trenta cèntims no es resigna a fer-les a peu, com molts anys enrera, quan la ciutat era molt més petita. Avui el cotxe, amb cotxer i lacai, la mantellina de blonda de les acompanyants femenines i el vestit nou del pare, són elements inseparables del misteri de l'Eucaristia.

Tinc amics, rabiosament laïcistes, que critiquen i blasmen tot això. Jo sóc més indulgent, és a dir, més tolerant. El fet que un matrimoni, amb una tieta o dues, aprofitin la primera comunió del noi o noia per a presumir i donar-se una mica d'importància, no ho trobo pas tan censurable com tot això. Certament que aquesta bona gent té un concepte equivocat en absolut del que és i significa el sacrament que festeja. Aquest hauria d'inclinar els recipients a la més absoluta humilitat, palesant-los com és incompatible el Crist transubstanciat amb les pompes i vanitats dels homes. Per contra, hom associa l'acte transcendental de prendre Nostre Senyor amb un va-i-tot de presumpció de vanitat que no per ésser ingènues i bonifícies deixen d'ésser el que són. Tanmateix no és a nosaltres, els que avui com avui vivim al marge d'aquestes coses, a qui correspon jutjar. Més aviat són ells, els de la cleda confessional, que haurien de preocupar-se de conciliar les doctrines amb les pràctiques.

Altrament, des del punt de vista estrictament material, jo entenc que no podem anar en contra de res que no hágim substituït prèviament. Aquesta cerimònia tradicional de les comunions del maig, significa que molta gent faci el seu negoci. Aneu comptant: la modista, el sastre, les cotxeries, l'estamperia, l'argenter, el perruquer, els pastissers, etc., etc. Tot això, si per una d'aquelles coses es suprimeix de cop i volta, feriria desagradablement la modesta economia dels industrials reportats.

No tindria res d'estrany que aquest costum es deixatés i arribés a perdre's. Però serà en virtut d'un procés paulatí i no pas manu militari com voldrien alguns dels meus amics que, com he escrit abans, censuren aquesta mena d'exterminacions. Si bé es mira, aquestes no tenen la importància ni la profunditat que volen veure-hi els seus detractors. Aquells a qui molesta el sentiment religiós caldria que es fixessin que, precisament, censuren coses que no són intrínsecament religioses, ja que vestit-se de les festes, passejar en cotxe descobert i prendre xocolata amb melindros, són activitats perfectament profanes i que tant poden servir de complement a una solemnitat religiosa com a una commemoració republicana, cívica o francmaçònica.

J. M. FRANCES

"EL DEBATE" ENS VOL PRESTAR UN SERVEI

I ataca l'Estatut

Madrid. — "El Debate", en una extensa editorial diu que ens trobem davant de dos projectes d'extrema gravetat: El de reforma agrària i l'Estatut de Catalunya.

"Nuestro deber se concentra con preferencia en el examen de este último, por que es notorio que la opinión apenas ha parado su atención reflexiva en el Estatuto.

Al Estatuto catalán se llega por modo fatal a virtud de compromisos no contraidos por el país ni aun por las Cortes.

Apenas fuera de ciertas regiones, se habló del tema en las propagandas electorales.

El compromiso es hasta anterior a la República.

En el pacto de San Sebastián, junto a elementos secundarios, actuaron dos factores: La masonería y el socialismo.

Presente también, estaba otra fuerza: El nacionalismo catalán.

Y estas tres fuerzas son las que integran hoy la mayoría parlamentaria. Este triunvirato, actúa, gobierna y legisla, no para realizar un programa de política nacional, sino en pro de sus aspiraciones de secta o partido y en colaboración de los otros, cada uno contempla el logro personal de sus anhelos.

MUNICIPALISME

El senyor Pere Comes explica el què serà la Unió de Municipis Catalans

Diumenge vinent, dia 8, al Saló de Cent de la nostra ciutat, tindrà lloc la sessió solemne per a la constitució de la Federació Catalana de Municipis.

Hem pregat al tinent d'alcalde, senyor Pere Comes, vice-president de la Unió de Municipis Espanyols i representant de l'Ajuntament de Barcelona en els treballs preliminars per a la formació de la Unió de Municipis Catalans, unes manifestacions que permetin conèixer quines característiques tindrà el nou organisme.

El senyor Comes, amablement, s'ha prestat a facilitar aquesta informació:

—La Federació de Municipis Catalans va néixer de la reforma de l'Estatut de la Unió de Municipis Espanyols per la qual es facultà els països autònoms, que segons la Constitució espanyola poden tenir Govern propi, per a constituir els seus municipis també autònomament en una Federació mantenint amb la Unió espanyola les relacions que imposi l'interès comú dels Ajuntaments de tota la península.

Es cosa sabuda — afegeix el senyor Comes — que malgrat els Estatuts, l'aprovació dels quals preveu la Constitució, i que han de convertir la República Espanyola en República Federal, l'Estat que podríem dir central, conserva prerrogatives, com són l'Exèrcit, Marina, Comunicacions — fora dels territoris estatutaris —, Correus, Telègrafs, pesos i mesures, moneda i altres, que fan que tots els municipis hispànics tinguin interès en mantenir relacions i, per tant, segueixen formant part de la Unió.

Per les matèries que seran genuïnes de cada país autònom, els Ajuntaments s'associen entre ells amb dues finalitats: la primera és sindicar-se defensivament contra la invasió, ja de l'Estat central, ja sia de l'Estat autònom. La segona és la d'entendre's entre si per a col·laborar en l'obra dels esmentats Estatuts i recabar l'autonomia municipal amb les corresponents Cartes pel seu Govern.

La iniciació de la Federació Catalana es deu al darrer Congrés Municipalista celebrat a Madrid a darreries de l'any passat i a la proximitat de l'Estatut.

El crit de Federació fou llançat pels Ajuntaments de categoria mitjana, superiors a 2.000 i inferiors a 10.000 habitants, representats pels alcaldes senyor Aznar, de Malgrat; Riera, de Martorell i altres companys entusiastes de la idea de la Federació.

Jo, com a vice-president de la Unió de Municipis Espanyols — ens segueix dient el senyor Comes — vaig posar-me amb relació tot seguit amb ells i vaig rebre de l'Ajuntament de Barcelona, per acord del Ple, l'encàrrec especial de fomentar i assolir la Federació catalana.

Ultra la secció segona dels municipis mitjans, va començar d'actuar la Comissió tercera, de municipis rurals inferiors a 2.000 habitants i la secció primera, dels grans municipis.

Cada una va nomenar una ponència que treballava i es reunia, separatament al principi, però quan els treballs avançaren, varen reunir-se en comitè.

La secció primera estava formada per 22 municipis que nomenaren una Comissió organitzadora composta pels Ajuntaments de les quatre ex-províncies, Barcelona, Girona, Lleida i Tar-

ragona i el representant de l'Ajuntament de Terrassa.

El ple de les Ponències ha actuat amb tanta diligència i entusiasme que un cop elaborat el projecte d'Estatut de la Federació Catalana de Municipis es va a la constitució de la mateixa en la sessió solemne que se celebrarà diumenge vinent, a les onze del matí, al Saló de Cent de Barcelona, amb assistència de gran nombre de delegats dels municipis, del consellers de la Ge-

PERE COMES

neralitat i els diputats a les Corts Constituents i els diputats de la Generalitat.

L'acte se celebrarà sota l'alt patronatge i assistència de l'honorable President de Catalunya, senyor Francesc Macià.

A continuació, el senyor Pere Comes, animador de la Federació, ens explica el programa dels actes a celebrar:

—La constitució de la Federació serà seguida d'un banquet monstre, que tindrà lloc, probablement, al Restaurant Miramar de Montjuïc.

L'ordre del dia de l'Assemblea és donar compte dels treballs de constitució pels representants de les seccions.

Discussió i aprovació de l'Estatut de la Federació.

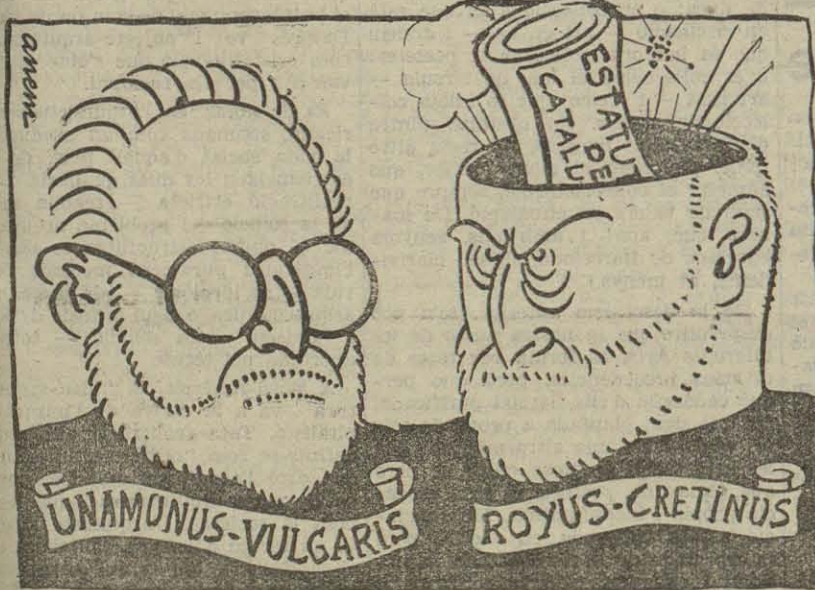
Organització de l'Oficina de Consultes que radicarà a Barcelona.

Finalment, l'elecció de la Junta de la Federació i l'organització del Primer Congrés Mutualista Català.

S'ha convidat el Consell de la Unió de Municipis Espanyols perquè assisteixi a l'Assemblea i és possible que rebem la visita del seu president, l'alcalde de Madrid.

Per acabar, el senyor Comes ens diu:

—Aquesta Federació conduirà indubtablement a assegurar la prosperitat dels organismes locals de Catalunya, l'objecte primordial dels quals és i més placent la vida dels ciutadans enllevant el nivell de la vida cultural i higiènica i progressiva en tots els aspectes de la civilització.

DOS EXEMPLARS CURIOSOS

EL FUTUR SISTEMA ELECTORAL A CATALUNYA

El Sr. Bastardas és partidari de la representació proporcional

I el senyor Folguera i Duran no troba del tot encertada aquesta orientació

Un diari barceloní ha obert una enquesta sobre el tema que encapçala aquestes ratlles. El conegut polític senyor Bastardas expressa la seva opinió en els següents termes:

"Sóc partidari convençut de la representació proporcional, en la forma més clara i senzilla, fugint, en tot el que sigui factible, de complicacions matemàtiques.

Crec que és el sistema electoral intrínsecament més just, i el més convenient per Catalunya, ja que permetria que la futura representació parlamentària fos un reflex fidel dels diferents estats d'opinió, des de les tendències més conservadores fins a les més radicals. Per a fer la necessària obra de reconstrucció nacional, convé que cap força política hi estigui absent.

Es possible que, elegit el Parlament Català per representació proporcional, cap partit polític tingués prou forces per a poder governar tot sol; i haguessin de formar-se governs de bloc o de coalició. Aquesta objecció no pot fer-nos canviar de criteri. En el dit cas es troben avui els parlaments i els governs de la majoria de les nacions. Les coalicions parlamentàries i forces polítiques afins, per a realitzar un programa comú de govern, les considero preferibles a les coalicions merament electorals a que sovint obliga el sistema majoritari."

El senyor Manuel Folguera i Duran per la seva part ha fet les següents manifestacions:

"Tot amb tot, sembla que avui els corrents de la política a Catalunya se'n van cap al sistema electoral proporcionalista. No ens apar mala aquesta orientació en el que reporta una certa garantia de la major o menor intervenció dels diversos partits militants en l'organització del nou règim a implantar.

Malgrat això, el signant, que se sent només elector, lamenta que aquest sistema li permeti només d'esborrar de la llista que cada partit li ofereixi els noms que li calguin malament, però li privi de substituir-los amb altres de llistes distintes o no inscrits en cap d'elles.

Això, en aquest cas, és un obstacle per a poder mostrar la nostra confiança i el nostre afecte a aquells prohoms honorables que creiem que haurien d'anar al parlament català, perquè figuren en llistes distintes (o no constin en cap d'elles per no pertànyer a les organitzacions en lluita).

Tenint en compte l'estat actual de les coses al nostre país, no deixa d'ésser lamentable que els ciutadans siguem de tal manera mediatitzats pels partits polítics i ens vegem obligats a servir-los, àdhuc contra la nostra voluntat, o experimentar la pèrdua d'una bona part dels nostres vots quan les llistes dels proposats per ells resultin, en conjunt, al nostre judici, poc acceptable."

LES ARTS

22 de Maig de 1932

22 de maig de 1932. Aquesta és la data assenyalada per a la inauguració de la primera Exposició de Primavera que serà celebrada després de l'any 1923, patrocinada per l'Ajuntament de Barcelona i a cura de la Junta Municipal d'Exposicions d'Art. La primera exposició en tots sentits puix que la composició d'aquest organisme no té precedents. Ara no són les entitats de tan diversos matisos intervenint la direcció com se solia sinó els artistes agrupats en dues col·lectivitats professionals que pretenen contenir la representació de dues tendències estètiques. Les col·lectivitats a què ens referim són el "Saló de Montjuïc" i el "Saló de Barcelona", representades a la Junta Municipal d'Exposicions d'Art, cada una per dos membres de llurs Junttes Directives.

El dia 22 de maig proper, cal que els nostres artistes de tots els matisos se'n capacitin, ha d'ésser la gran diada per a l'art català.

Encara que el temps curteja i la preparació que precisa una organització d'aquesta responsabilitat sigui alambicada en extrem si tots procuren posar-hi llur esforç i llur entusiasme, l'exposició reeixirà. Cal reeixir. Els artistes tenen la paraula i per a ells és la festa.

Des de l'any 1923 que a penes si han entrat altres obres al Museu d'Art Modern que les que adquirí en aquella fins ara darrera exposició. D'aleshores ençà s'han produït fets, s'han imposat noms que el nostre Museu no té catalogats. Sense l'existència d'aquesta Exposició de Primavera, sense les exposicions que succeiran a aquesta, el nostre Museu no pot ingressar a la seva col·lecció d'obres d'autors promoguts abans del 23 ni de després del 23, no pot ingressar a la seva col·lecció d'obres d'autors promoguts abans del 32 ni de després del 32. Sense les exposicions oficials el Museu no pot nodrir el seu fons. Cal aquesta Exposició de Primavera, calen les exposicions que la succeiran perquè el nostre Museu catalogui el més interessant de la producció dels nostres actuals valors artístics més destacats i dels que es vagin imposant de les noves promocions. D'aquesta Exposició de Primavera del 22 de maig el Museu se'n nodrirà exhaustiu; n'estem segurs, el pressupost que té per a adquisicions elevat a alguns milers de pessetes.

Cal que els artistes de tots els matisos concorrin a aquesta exposició amb tot llur entusiasme i amb llurs obres millors.

El Museu, si ens és permesa la imatge, en acabar, ha d'ésser com un termòmetre. La seva exactitud, però, dependrà de la sinceritat i de la valor de les obres que li siguin sotmeses.

JOAN MERLI.

ALXI QUE UNA OBRA SEMBLA AVENÇADA SOBRE LA SEVA EPOCA ES, SENZILLAMENT, QUE LA SEVA EPOCA ES EN RETARD SOBRE ELLA.

César López Cañete

Mónaco, 1919... Berlín, 1922... París... Madrid, altre cop... Són ciutats i dades escrites al peu d'algunes aquarelles, dibuixos escultòrics, esbossos; una mà incomprensible els ha deixat damunt la taula definitivament, cansada ja de portar-los a sobre en aquest peregrinatge inevitable.

Mónaco, 1919: una figura de dona amb un infant als braços; encara l'últim graó de la figura clàssica superada per la viva modernitat que hi presideix. Berlín, 1922: una figura canteluda, dinàmica. Optimisme. Una inquietud apassionada en plena febre creadora de l'artista. Convivència amb Joan Gris, Ozenfant. Producció en mig d'una ciutat que el comprèn i l'acull: Berlín, 1922.

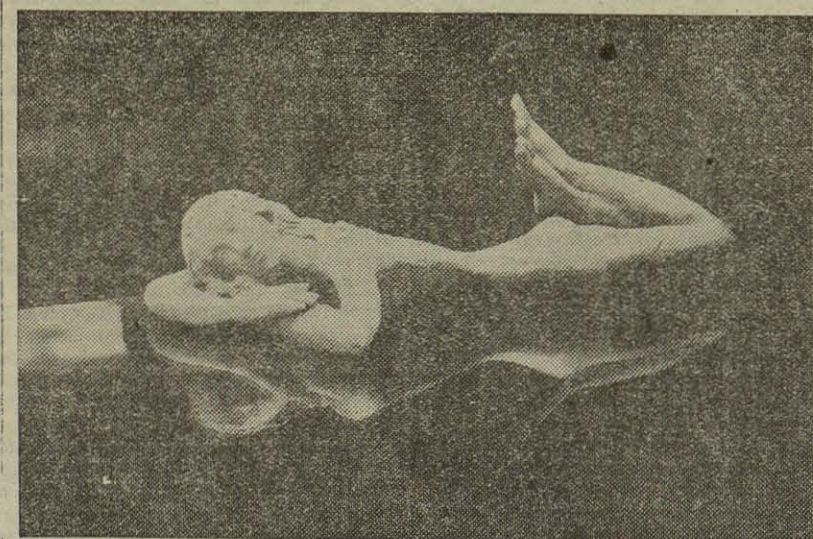
París; Madrid, altre cop; i aquí la família perduda, perduts tots els camins que abans se li obrien; l'oblit, la incomprensió. Finalment, Barcelona.

He vist les seves aquarelles exposades al taller de Ramon Sastre, amic dels artistes; artista ell mateix per dret propi. Aquarelles eminentment líriques, interiors. López-Cañete ha superat els temes que els sentits li oferien. López-Cañete ha estat prou sincer per a descobrir dintre seu una sensibilitat que requeria horitzonts il·limitats. En els dibuixos escultòrics l'artista ha creat recònditament un cos que gairebé no pot contenir la seva vida interior. I en aquests dibuixos la vida interior ha trencat els motllos de la figura i l'ha rodejat i ha bastit un nou cos que oculta a penes la primitiva figura material. I aquesta és la vitalitat de l'artista; la seva obra és tota ella un excés de vitalitat. Tècnica i revolució, alhora. Vitalitat i sinceritat: heus ací César López-Cañete.

López-Cañete és un artista vital. En les aquarelles la figura material desapareix completament per deixar pas al lirisme més pur. La figura ja ri-

s'entreveu com en els dibuixos; hi és més recòndita, encara. L'organisme s'hi endevina sota la forma absolutament lírica. És l'antitesi completa de la pintura imitativa. Aquí la forma lírica sosté l'organisme tàcit; l'absorbeix, l'aniquilla, gairebé, de tant com és vital la seva força. És una evasió lírica del cos, una victòria sobre l'organisme que desapareix darrera l'obra, més enllà de l'obra, en el terreny de les coses concretes. Heus ací el líric pur: pur lirisme obscur, pesimisme, però també concret, posat a l'abast dels sentits de tant lluny com ha volgut fugir-ne.

Superposició de tons. Recòndita superposició minuciosa, claríssima, cristal·lina. Netejat absoluta. Divina netedat càlida, sedant cristal·lí del sentit visual — fi imminent de l'aquarella — que suggereix un món de possibilitats estàtiques. Netejat absoluta: tècnica des d'un principi, organització mental de tons, ideal dinàmic de l'artista: intel·ligència dirigidora de l'emo-

ESCULTURA D'APEL-LES FENOSA

Pidelasserra o l'optimisme

L'atzar féu que les primeres pintures que atragueren la meua atenció, quan era noi, fossin, precisament, tres paisatges de Pidelasserra, que aquest pintor tingué la bondat de cedir generosament a la Fundació Horaciàna d'Ensenyança, que amb tant d'esforç i voluntat dirigí Pau Vila.

Dues d'aquestes pintures, de temes barcelonins, i l'altra una visió de les vores del Sena, foren totes elles concebudes dins l'escola impressionista. Aquestes tres obres poden encara admirar-se, avui, en el saló d'entrada de l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

Els paisatges, doncs, tenen ja més de trenta anys des del moment que foren creats. — Si reculem aquests anys i procurem, en un esforç de memòria reproduir-nos l'ambient artístic que respirava llavors la nostra Barcelona, haurem de convenir que són tres obres extraordinàries.

Pidelasserra, en començar aquest segle, era ja un gran pintor.

Com Nonell, Canals i Picasso, Pidelasserra era dels joves que havien fet el camí de París, enrobustint llur personalitat amb tots els beneficis que provenen d'una bona comprensió dels mestres impressionistes. Pidelasserra, doncs, fou un dels més directes introductors de l'impressionisme a casa nostra i, per tant, la lluita entre aquest pintor i l'ambient d'art barceloní de principis d'aquest segle, tenia d'ésser per força quelcom apoteòsic.

De París dugué, Pidelasserra, una colla de pintures comentant admirablement la vida dels carrers, places i parcs de la ciutat — la majoria, avui, en la Col·lecció Plandiura —, obres de joventut, veritables obres cabdals de la pintura moderna catalana.

A l'esforç d'aquest pintor, i d'uns quants més de la promoció que podríem assenyalat, del 1900 al 1910, devem principalment el més autèntic moviment revolucionari d'art a Catalunya. Revolucionarisme sostingut a sang i foc, amb el cor i les dents, lluita per imposar la veritat contra una colla de convencionalismes, més o menys artístics, que embussaven d'una manera absoluta el camí de l'art. La pintura bona no donava — llavors — menys que avui — per viure decentment, ni de cap manera. Desacord absolut entre el verdader productor i l'espectador. Incomprensió, embrutiment per un art literari i bunyol que ofegà del tot l'obra dels mestres catalans del segle dinovè.

Per reacció, el virtuosisme de Fortuny era bandejat per indesitjable. Martí i Alsina, desestimat fins a l'extrem de córrer un sens fi d'obres d'aquest mestre pels Encants. Rigalt, Torrecassana, oblidats, millor dit, desconeeguts, no comptaven en l'art català.

La pintura considerada com a article de luxe, postergada d'una manera simplista com a element decoratiu, o bé com a comentari de moments de vida familiar, estava, en bona producció de l'art català,

ció. Emoció generadora del procés intel·ligent. Per tant: vitalitat absoluta; però no desbordada sinó conscient, menada per la intel·ligència, produïda per l'emoció, latent i abssegadora en l'obra.

Recòndita superposició minuciosa. Magnífic ritme en cada obra; ritme d'elaboracions minúscules. Ritme igual, d'un tecnicisme gairebé acadèmic, constant. Ritme de delicades miniatures unides; en conjunt el mateix ritme en cada partícula que en l'obra global: Ritme igual i acadèmic, això és el seu ritme i per això un ritme perfectament, absolutament musical; per això i per la perfecta musicalitat dels seus tons. Netejat absoluta. Divina netedat càlida, divina musicalitat càlida. Ritme musical de César López-Cañete.

Unes dues-centes làmines entre aquarelles, esbossos i dibuixos. Heus ací una meravellosa obra i un artista entre nosaltres gairebé ignorat. Dues-centes làmines d'un lirisme diferent en cadascuna — heus ací la força creadora de l'artista —. Diferent i personalíssim, César López-Cañete té avui un tresor prou palès per a poder anomenar-lo sense risc de cap mena, victoriós d'una batalla duríssima.

IGNASI AGUSTI

ART FUNCIONAL

NOTES PER A UN ANALISIS

I II

Perquè l'obra s'ajusti als postulats d'"idea" i "objecte" exposats en l'article anterior, l'esperit de l'arquitectura necessita, sobretot, dos ulls ben iguals, perfectament sans i de pupila neta. És precis que l'orgue visual amb que deu comptar tota intel·ligència normal, reculli, amb idèntica precisió la doble imatge d'"idea" i "objecte", quina fusió entranya la qualitat estereoscòpica de la que depèn la nostra aproximació a la veritat. Del contrari, la suma de totes les construccions imaginades i executades per l'home, serien, quelcom així com un món coix fet per bornis. Al diable aquest món unilateral, ja que, en ell, s'hi menjaria, però no s'hi viuria, o, s'hi viuria però no s'hi menjaria!

El màxim error de criteri pel que respecta a l'Art, prové, o bé d'un desequilibri de l'òptica intel·lectual, o bé de l'equivoca direcció amb què s'enfocquen llurs mirades. En efecte: en l'orientació dels cons visuals rau la professió de l'observador. Un escultor ha de contemplar el panorama de l'Arquitectura, o un arquitecte el de l'Escultura, i, cadascú amb llurs propis ulls, que, en realitat, són dispositius idèntics. El distint serà la imatge percebuda perquè cada retina ha d'ocupar llur respectiu lloc. I d'elles cap endins s'ha de donar la convergència en un punt comú, que serà la nostra posició, la nostra situació i actitud davant la vida. Punt comú, nervi central o resort de tota sensació o moviment sobre el que ha de descansar l'agulla de la brújula que orienti els nostres actes.

Direm ací, entre parèntesi, que per no ésser així, arquitectes, pintors i escultors discorren i actuen descentrats, resultant impossible una labor normal completa i coherent; pel que, si en general, avui es prescindeix de pintura i escultura, és perquè no se'n sent necessitat. Els col·leccionistes? Són l' excepció, l'anormal. El col·leccionisme, dintre d'un mecanisme social perfecte, no es podria admetre, perquè, una de dues: o es col·lecciona el que està en circulació — art en ús — i creiem que és immorral col·leccionar pessetes: o es col·lecciona el que no circula — art usat — i creiem que és idiota col·leccionar segells. No obstant, dintre d'una societat burgesa, no resta altre remei per ésser el menys pitjor, que admetre el col·leccionisme, sempre que sigui de valors en circulació. De manera que, apa! i amb ells, senyors burgesos de Barcelona, sigueu clarividents, al menys.)

De la descripció anterior, se'n pot desprendre que la nostra nació de les diferents Arts, es forma per tasts de diverses procedències, però que perquè cadascun d'ells floreixi purificada, cal que sigui plantada a prova de tots els vents. Dit d'una altra manera: que les arts tenen un nexe entre si, però que, cada una, posseeix la seva essència pròpia i inconfundible. Diferenciació assats coneguda en teoria, però interpretada de la manera més superficial i estúpida, com es confirma a l'observar el que dona de si en el terreny pràctic de les realitzacions. Del contrari, no es produiria, com es produeix, per exemple — tradicionalment — l'aberració d'un monstruós contuberni de l'Escultura amb l'Arquitectura.

L'Arquitectura i l'Escultura, no poden existir avui associades en un mateix cès, com no sigui incoherent en la més peregrina arbitrarietat. Es tracta de dues arts diferents; gairebé diríem oposades — perfectament compatibles, per altra part, com són compatibles mil altres coses — i cada una amb la seva funció corresponent. El fet que, perquè una i altra siguin l'extensió feta volum es confonguin, comprova la falsa cultura intel·lectual d'arquitectes i escultors. Per demés, són de ben diferenciada condició. Mentre l'Arquitectura gravita sobre la limitació de l'espai buit, de l'extensió espacial buida, quina fragmentació plasma per si mateixa la missió de servitud que l'anima, en l'Escultura domina l'espai amassat: l'extensió espacial plena. L'Arquitectura és l'espai llavorat en la matèria. L'Escultura és la matèria llavorada en l'espai. L'una se'n ofereix als nostres moviments i al nostre contacte. L'altra als nostres ulls. En tant, que l'Arquitectura ens amanyaga o ens abraça, l'escultura ens mira i ens parla. Clar que si en lloc de referir-nos a la noció íntima d'aquestes arts, o sigui, al que atany a la "idea-art", discutíssim per la suggestió directa deguda als monuments i edificis amb què ens toquem per la ciutat — "objecte-art" — hauríem de dir que l'Arquitectura ens escup i que l'Escultura ens insulta, o que, en el millor dels casos, l'Escultura es muda i l'Arquitectura ens és freda i displicent. El

fet que perquè una i altra siguin l'extensió feta volum es confonguin — repeteixo — comprova la falsa cultura intel·lectual d'arquitectes i escultors.

Pensi's en la poderosa influència que les costums, les lleis socials... etc., exerceixen sobre les arts, i dedueixi's en conseqüència, al grau de legitimitat amb que es manifesten.

Es parla de tradició i de vanguardia. Però no hi ha res d'això. En Art no hi ha ni passat ni present, ni futur. Tot això és història. En Art, hi ha, sí, "passat". "Passat", en el sentit de podrit. El passat i no el passat, l'objecte! adjectiu d'indiscutible exactitud! I el que motiva la corrupció no és el d'ahir o el de demà, sinó la inversió amb què assimilem els principis d'"idea" i "objecte": inversió, quines causes al seu entorn estan en tot; en l'educació, en les costums, en les idees, en les lleis...

Diríem que totes les escultures urbanes a la vista, semblen morts ressuscitats, si no fos perquè, el prodigi de la resurrecció ens sembla veure'l, realment, no en elles, sinó en algunes excavacions arqueològiques de les que, a vegades... les nostres escultures són, en general, morts desenterrats: la podridura; que no és el mateix. Estrany fenomen el que torni a la vida el que es desenterra, en tant que existeix podrit el que acaba de néixer? No. És explicable. La terra no extingeix l'alt eternal de l'"objecte" nascut de l'"idea". En canvi, l'aire, podreix, descompon, o asseca el que ja neix essent carn inanimada; és a dir "objecte" simplement. "Objecte-art" sense "idea-art".

L'Arquitectura deu proporcionar-nos un clos; i per a això, deu ajustar-se en tot moment als dictats de la raó. L'Arquitectura d'Art, resideix, en el que en parlar de Pintura, senyalarem com a primer estudi de l'activitat en Art; o sigui: en la "idea-arquitectura" — que porta en el seu si la interpretació de com ha de viure. Després ve l'"objecte-arquitectura" com cristallització que s'obté, exclusivament, per via racional.

Es de notar, en l'arquitectura americana, estimada com un producte de la vida social d'aquell país, de com es reuneixen les dues qualitats. La de realització estricta — segona meitat de la solució del problema arquitectònic — quines estructures es deuen a l'imperatiu purament mecànic de la vida — no ideològic — i la propietat arquitectònica, o sigui la fusió d'"idea" i "objecte" com solució — total — aportada pel tècnic.

A Nord-Amèrica, la "idea-arquitectura", va a la deriva de l'horacà capitalista. Tota realització allí, sembla definir-se com "objecte-arquitectura", que obté l'arquitecte americà, partint de la "idea-arquitectura" que li imposa la societat. L'arquitecte americà és un tècnic a mitges. Col·labora amb el capitalisme, que és qui es reserva la millor part de la iniciativa; quasi tota la "idea-arquitectura". A Nova York, o a Xicago, l'arquitecte comença per acatar un tipus d'arquitectura que li donen o que hereda i que desenvolupa fins a l'elefantiasis. Es com si rebés l'obra ja començada. La seva tasca és de continuació material i es deixa portar per ella.

A la U. R. S. S. antípoda social dels Estats Units s'insinua la marxa d'altre manera. La tasca de l'arquitecte, sembla que ha d'ésser, per dir-ho així, més aviat de nova planta. El tècnic no ha d'acatar, sinó que ha de sotmetre la seva vida a la societat. Ha de refusar herències i partir d'una concepció de la vida i no del que una societat li imposa o li transmet. No obstant, semblant actitud, no podia presentar-se en forma de generació espontània. És l'obligada, la fatal solució de continuïtat, amb què, dintre de l'evolució de totes les formes de la vida, cristallitza com és natural, l'arquitectura. Menys normal — encara que sembli paradoxal — resulta a primer cop d'ull, el cas d'Amèrica, on les formes de l'arquitectura tradicional caiguessen com en un poble primitiu les vestidures de la vella civilització. Són rebudes i usades amb goig i immediatament incorporades, però sense que se sàpiga per què, al cos que es vesteix, a més, per llur compte. Pel que, resulta curiós observar l'ingenu i absurd faret ornamental, els abaloris de basar amb què allí ens són presents edificis del més pur sentit constructiu. És el selvatge que es planta una xisterna, es penja un espectador i sosté en una mà un paraigües.

Si considerem que cada artista plàstic ve d'ésser obrer de sí mateix, haurem de dir, que, als Estats Units, absorbeix la societat el patronatge professional de l'arquitecte, en tant que a les U. R. S. S. tan sols peren d'ell el patronatge industrial.

Amèrica, podrà desprendre's dels abaloris, o arribar a ells pels seus propis passos — qui ho sap —. Però nosaltres no podem refusar els principis culturals en què ens veiem junts, a menys de representar el paper de sel-

CAMPS-RIBERA

Josep Clarà, escultor i Antoni Puig Gairalt, arquitecte, triomfen a l'Uruguai

Els nostres lectors tenen notícia que l'escultor Clarà i l'arquitecte Antoni Puig Gairalt han obtingut recentment la concessió en concurs competitiu de l'execució d'un monument a l'Uruguai donat pels espanyols que hi residien.

Del diari "El Ideal" extractem el que segueix referent a l'escultor Clarà: "Es tracta d'un artista ponderat i seriós, d'un ample sentit de la forma i de facultats expressives sotmeses sempre al més rígid control. Les seves escultures es caracteritzen per la seva sobrietat, al mateix temps que per la seva bellesa."

"El Diario Español" fa l'elogi de la part arquitectònica del monument deguda a la sobria agudesa d'Antoni Puig Gairalt, d'aquest estimat arquitecte, influent, justament influent i estimat entre la joventut arquitectural, i en estendre-s'hi deixa la paraula a Rafael Benet, qui ha dit d'Antoni Puig Gairalt: "Puig Gairalt en el moment que l'arquitectura catalana ha intentat la "retrada" cap a la repetició més o menys afortunada dels tipus històrics o dels tipus "folklorics", té el valor d'ésser el primer en portar l'art de construir pels camins del racionalisme; ha tornat a l'arquitectura la seva noble naturalesa feta de sensibilitat matemàticament definida."

"L'estil pel nostre arquitecte depèn del material i de la tècnica; concorda bellament de dins a fora les seves construccions, dotant les seves estructures d'un plasticisme raonable."

vatge a l'irrevés. Es a dir: no podem llançar per la barana aquelles coses que pel selvatge són fantasies, i que per a nosaltres són d'absoluta necessitat.

I, hem de preguntar-nos: No és licit, davant d'aquests fets, renunciar a una educació intel·lectual en Art?

En aquest va-i-ve etern, en què tot es trasmuta i canvia, hi ha, sens dubte, quelcom d'extraordinari. Quelcom d'extraordinari que, sense sortir-nos del nostre tema; més enllà, ajustant-nos al que són valors impalpables de l'Escultura i la Pintura, no és en tal quadre o en tal escultura, sinó en el que en aquestes arts s'ha arribat a reflexar. L'extraordinari del nostre temps és l'estat de la nostra consciència respecte a l'Art. La "idea-art". Assistim a una polarització de valors plàstics; per un cantó s'agombolen formant el nucli funcional "objecte-art"; per l'altre s'esvaeixen, emigren i diluïts en tot quant veiem, no passen de nou a constituir els teixits de tota formació utilitària.

S'ha pogut pensar en una mena d'emancipació de l'art. S'ha pogut pensar, per exemple, que perquè la Pintura es veïés redimida de tota funció servil, havien de transcórrer molts segles. Una missió recordadora o commemorativa qualsevol: el parecint en el retrat, només que com substitutiu de la imatge a contemplar; la propaganda d'una idea o l'exaltació d'un fet mitjançant l'escena representada... etc., mil tasques, en fi, plenes d'un propòsit aliè a llur verdadera funció i que s'hauria de convenir en anomenar del servei domèstic, a la Pintura, li foren encomanades. Molt de temps havia de passar abans que s'annessin presentant els servidors mecànics introduïts amb la fotografia, que havien de substituir-la. I van arribar al fi i dotats de l'energia vital suficient perquè poguessin observar un fet insòlit. La fotografia, en sí mateixa, i no amb les seves complicacions amb les fórmules o maneres a l'ús de la pintura tradicional, la fotografia, sense tenir que depassar el més mínim llur camp de precisió documental: sense propòsit de realització estètica, més aviat al servei de la investigació, de la curiositat o com més passatemp, és tota una revelació plàstica i no tardana, per tant, en remuntar-se fins a encarnar-si, fins a confondre's, fins a fondre's, fins a ésser la pintura mateixa.

Per altra banda, el formidable xàfec de formes i estructures aparegudes en els cirkols estricte del materialisme útil, s'ha presentat davant de nosaltres com invasió de desconeguda i imponent fama. Davant de semblant aparició no es pot romandre indiferent. I, no hi ha dubte; restarà llur petjada, fatalment, com han restat els seus i els bisons d'Altamira.

I, ací es repeteix la història, de la manera que es repeteix la història: essent sempre el mateix i mai igual. A l'altre vegada, com en els temps d'un Ramonís o d'un Amenòth ens introduïm en els dominis de l'Art pel camí de l'utilitari. "Fou la necessitat de l'útil el que determinà en l'escultura egípcia la unió de l'idealisme hieràtic amb el realisme (1). I qui sap si, per manca d'un idealisme hieràtic, no hem incorregut ja en un idealisme utilitari del que restarà eliminat tot nucli plàstic inspirat en la vella? no; en la nova fórmula de l'"Art per l'Art".

ANGEL FERRANT

(1) Maspero. "El Arte en Egipto". Pàgina 318. Madrid. 1915.

Enquesta sobre la crítica adreçada als artistes

- 1.—Creieu beneficiosa a l'art la crítica actual tal com s'exerceix?
- 2.—Creieu el crític apte per a judicar totes les tendències?
- 3.—Heu estat mai d'acord amb els vostres crítics?
- 4.—Quin és el vostre concepte de la crítica?
- 5.—Com creieu que ha d'ésser exercida la crítica?
- 6.—D'acord amb el vostre concepte de la crítica, quin d'entre els crítics barcelonins creieu el més capacitat?

CARLES VAZQUEZ, DIU:

1.—La crítica no sols és beneficiosa, sinó que la crec necessària. La crec necessària perquè a més de servir perfectament d'orientació per al públic — quan està feta sense ànim de molestar, ni de ficar-se amb l'individu — acostuma a ésser una lliçó per l'artista. Si és la mania contra l'home la que inspira la crítica, aleshores ja no és beneficiosa.

2.—Si pot judicar totes les tendències? Ah! Això és tot un altre cas; però primer hauríem de saber qui és i quina capacitat té, el crític.

3.—Jo sempre he gaudit d'una bona crítica. Ho considero, però, com una sort, puix que ací el crític no té la independència d'altres països. Diguem-me si és independència el fet, per exemple, que un crític trobi que els meus quadros són una "birria" i pel fet d'ésser jo l'amic del director del periòdic, el mateix crític es vegi obligat a dir que els meus quadros són molt interessants o viceversa, que així també m'ha passat.

4.—Per nosaltres, els vells, que ja donem els darrers passos per aquest món, ens és difícil el jutjar sobre aquesta qüestió. Crec, però, que la crítica ha d'ésser funció de gran amplitud; funció que sols són capaços de dur a terme els que com jo blanqueixen ja de cabells.

Un pintor, però, no pot fer pas crítica d'art. No n'hi ha cap que en faci. Jo no m'hi atreviria, puix no em considero prou capacitat.

5.—La crítica ha d'ésser exercida amb gran sinceritat. El crític ha de dir el que li sembla, honradament, per la impressió de l'obra d'art i adaptar els seus coneixements — llur cultura ha d'ésser excepcional — a les coses que aquella li suggereixi.

6.—Els crítics barcelonins són molt pocs. Es poden comptar amb els dits d'una sola mà. No puc citar-ne cap; d'aquests quatre o cinc, cada un trobo que té les seves qualitats que els fan ésser igualment apreciats.

LLUIS MASRIERA, DIU:

1.—La crítica, no sabia pas dir-vos si és o no beneficiosa; el que sí sé, que la crítica és necessària a l'art. Recordo una frase molt celebrada del pintor Joaquim Sorolla, que deia: "Jo pinto i després, els crítics m'expliquen el que jo he pintat".

2.—Francament, no crec que el crític sigui apte per a judicar totes les tendències, ni trobo que degui d'ésser-ho. El crític, entenc, que s'ha d'especialitzar en la tendència que millor senti i, tot el que calgui fora d'aquesta, ometre-ho. D'altra manera s'exposa a fer el ridícul.

Jo vaig fer, anys enrera, una experiència molt curiosa i es pot dir que de la mateixa encara en ric: Vaig anar col·leccionant enganxant-les a l'esquena d'un quadre que corregué gairebé tota l'Europa, les crítiques que suscitava a cada localitat. Creieu que després, llegir-les totes era molt, però molt divertit?

3.—Amb els meus crítics no hi he estat mai d'acord. Jo he tingut sempre, en general s'entén, molt mala crítica. Dintre d'aquesta també hi situa les crítiques massa elogioses, que si us he d'ésser franc, no em fan cap mena d'illusió.

Aquests constants revessos de crítica no m'han fet, però, canviar de camí. Sempre he tingut el mateix coratge per a seguir endavant. L'artista que té por als crítics és com el navegant que pateix de mareig. El que temí el temporal, valdrà més que no s'embarqui! És de preveure, però, que no hi ha cap artista que trobi que l'han entès mai prou bé.

4.—La crítica considero que és una cosa extraordinàriament difícil. No és cosa nostra. No hi ha cap pintor que pugui fer crítica i pintura alhora; no podria ésser sincer. Tenim, per altra part, que el proja que no coneix la tècnica tampoc li és possible l'exercici de la crítica. És un cercle viciós que jo no sabia com fer-ho — ni ho pretenc — per trencar.

Hi ha una classe de crítica que em carrega molt: és la dels homes freds. Aquesta crítica que encara que prodigui els màxims elogis, glaça. És la crítica de recepta, és la que diu sovint: "bonito de color", "procure enriquecer la paleta", etc.

Mentre no sigui de mal gust ni irrespectuosa, prefereixo sempre la crítica exercida amb passió.

5.—Els que l'exerceixen hauran d'ésser homes que s'hagin especialitzat; que hagin fet estudis apropiats per a fer crítica i, sobretot, que hagin vist molt. La crítica que aquests senyors facin ha d'ésser sempre favorable. Quan una cosa no els agrada o no la sentin, val més que no en parlin. És clar que el silenci és pitjor que una rebentada; però s'ha de tenir en compte que ací, una rebentada no produeix el mateix efecte que a París.

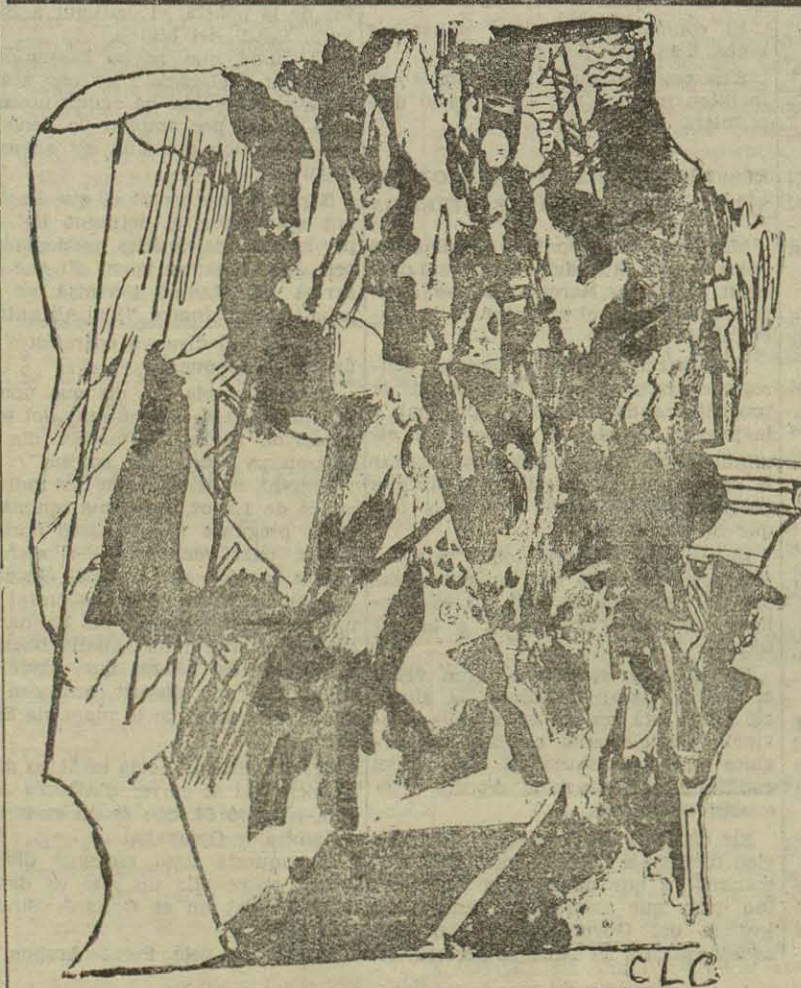
Allí una rebentada es podria pagar, puix que una crítica desfavorable apassiona tant la gent que immediatament, al costat d'un detractor, apareix sempre un entusiàstic defensor. Hi ha artistes, a París, que s'han fet un nom a força de rebentades. És la tàctica de Marinetti: triomfar a base de continuats fiascos.

6.—Quint crític em sembla més capacitat? No ho puc pas dir. Si es tractés de teatre no m'hi pensaria gens, diria En Domènec Guansé; però de crítica d'art? En lleigeixo tan poca...

Dient, com ja he dit, que no m'agrada la crítica eclèctica i si l'apassionada, ja és pot preveure qui és el meu crític ideal.

DOMENEC CARLES, DIU:

1.—Sí, crec que la crítica és beneficiosa a l'art; sobretot quan aquesta

AQUAREL·LA DE CESAR SANCHEZ-CANETE

LES ARTS

NOTICIARI

** El govern soviètic ha decidit alçar, a Leningrad, un monument a honor de Lenin. L'estàtua tindrà cent deu metres d'alçada i s'hi destinen 10 milions de rubles per a construir-la. S'ha obert un concurs de projectes al qual podran concórrer-hi escultors soviètics i estrangers. Al projecte escollit li seran atribuïts deu mil milions de rubles.

** A "La Pinacoteca" és oberta l'exposició "Les Arts i els artistes", composta d'obres dels artistes següents: Carles, Colom, Elias, Espinal, O. Junyent, Labarta, J. Mercader, L. Mercader, Mombrú, Pascual, Pruna, Ràfols, Junyer, Inglada, Borrell Nicolau, Casanovas, Clarà i Dunyac.

** Exposada a les "Galeries Syra" el distingit pintor sabadellenc A. Vila Arrufat.

** Marian Pidelaserra obrí, el dia 30 d'abril, la seva anunciada exposició de pintures, a la "Sala Parés". Al voltant d'aquesta exposició s'ha aixecat una expectació i un interès temps ha no manifestats.

** Diumenge passat, 1 de maig, es produí un incendi a l'Escola de Belles Arts, de París, causant pèrdues materials per uns 50 mil francs.

** El dibuix que hem publicat en la nostra darrera pàgina, era signat Esteban Vicente, però per un voler de no saps qui, l'epígraf l'atribuïa a un tal Esteve Bilbao. Compte biògrafs!

** La "Société des Artistes Français", el dia 30 d'abril obrí el seu "saló 1932", "145e Exposition Officielle de Beaux-Arts". No ens sentim capaços de dir-vos el nombre d'expositors que hi concorren, però sí el nombre d'obres, puix que ens el brinda el catàleg de 256 pàgines, sense comptar les dels anuncis i les 232 de gravats. Les obres són 4.852, en les diverses seccions, pintura, escultura, gravat, dibuix, art aplicat, art decoratiu, arquitectura, etc. Les reproduccions que conté el catàleg multipliquen cinc vegades 232, "ça fait" 1.160, són un exponent eloqüentíssim del que és aquesta exposició, i la seva crítica més exacte. Alcem els cors, davant la nostra Exposició de Primavera!

** Dissabte, dia 7, a les "Galeries Syra", serà inaugurada la quarta exposició de l'Organització Joan Merli, amb obres de Joan Rebull, Bosch-Roger, Miquel Villà, Carme Cortès, Josep M. Prim i Emili Grau Sala.

** "Sala Avinyó", Avinyó, 44, ha estat oberta aquests darrers dies amb una nodrida exposició col·lectiva.

es concreta a atraure l'atenció del gran públic. Per aquest sol fet, ja és digna del nostre agraïment.

2.—Entenc que la crítica, tal com es fa avui als diaris, ha d'ésser com la medicina general que ho toca tot sense profunditzar en res; si després es vol aprofundir en la matèria, ja vénen les especialitzacions. Però per a fer un diagnòstic lleuger n'hi ha prou amb un mínim de sensibilitat. A més, crec que el crític ha d'esdevenir cada cop més tolerant i per tant, no disposarà de cap partit pres que el pugui inutilitzar davant de tal o qual tendència.

3.—No, no he estat mai d'acord amb els meus crítics; però trobo que, en general, la crítica hi toca.

4.—La crítica, més que com a tal, hauria d'ésser un comentari i així estaria a cobert de tot possible canvi de parer. Convindreu en què de coses essencials i immutables n'hi ha ben poques. Valors tan segurs com un Fra Angèlic o un Miquel Angel no n'abunden i l'art és susceptible d'uns alts i baixos que determinen canvis constants de parer. Davant d'aquesta inestabilitat, el parer, crec que no té cap valor.

La crítica, doncs, s'ha de limitar a despertar l'interès públic. Els crítics generalment parteixen de la base de què tot el que jutgen ho sabrien fer ells i això ja els situa desfavorablement davant l'obra d'art. S'haurà d'abandonar aquest afany insà de buscar sempre inconvenients. Contra el que molts es creuen, és més difícil elogiar que rebentar.

El que els artistes hem d'agrair a la crítica i repetixo: és que interressi la gent per l'art i no l'atabalin amb teories. La pintura directa, densa i gens cerebral com la de Renoir, per exemple, no necessita gaires complicacions de crítica.

5.—Entenc que aquesta hauria d'ésser exercida amb la màxima rapidesa, dintre dels primers vuit dies de l'exposició a què faci referència. D'altra manera és improductiva i no orienta pas el públic, puix que quan aquesta apareix ja molt cops és closa l'exposició.

Com a compensació, proposo que els venedors separin un 1 per 100 de les vendes per a destinar-lo a un fons comú que serveixi — ja s'estudiaria la manera perquè fos amb la màxima dignitat — d'estímul i legitimitat compensació a la tasca del crític autoritzat.

6.—Això sí que no ho sabia dir, puix que un dia és l'un i després és un altre. Per contra, us podria dir quin crític és el menys capacitat, per exemple, un famós acadèmic professor d'Estètica oficial (però això no ho digueu). Crec que el millor crític serà aquell que sigui més comprensiu.

JOSEP COMELLES, DIU:

1.—Per a l'art la crítica és una cosa essencialíssima, però no la crítica que fan els crítics, sinó la crítica que de la seva obra fa constantment el mateix artista. De tal manera, que la més o menys importància que pugui adquirir una obra depèn del major o menor grau d'agudesa crítica que posseeixi el seu autor. Les crítiques que surten en els diaris no poden tenir altra valor que la d'unes opinions més que s'ajunten a les múltiples opinions, generalment contradictòries, que aneu recollint de totes aquelles vostres relacions que vénen a veure la vostra exposició. El conjunt d'aquestes opinions us dona una impressió desconcertant. És impossible que pogueu treure'n l'aigua clara. Per aquest motiu, i també perquè únicament l'artista sap el què vol i on va, ell és l'únic crític veritable de la seva obra: el que en coneix les qualitats i els defectes. I en el cas que no sigui així, val més que plegui perquè és incapaç de fer res per a seguir endavant.

2.—Es exagerat creure que la missió del crític sigui judicar. Judicar no vol dir una mica condemnar o absoldre? El crític no ha de fer més que expressar la seva opinió amb noblesa, com qualsevol altre senyor que es passeja per la Rambla. Per al crític de raça les tendències són bones. En totes elles pot exercitar la seva comprensió i la seva sensibilitat, perquè de veritat en art no n'hi ha una solament, sinó múltiples, tantes com menes hi ha d'emoció i de temperaments.

3.—En l'apartat primer ja es diu com són desconcertants les opinions de la crítica, tant escrita com verbal. Per regla general no esteu mai d'acord d'una manera absoluta amb ningú. Sempre fallen en alguna cosa, o en tot.

4.—Si ens convencéssim tots, artistes, públic, i crítics, que la crítica per al diari és un gènere literari i no un gènere didàctic, és a dir, no és una feina de mestre-tites, hi guanyaria tothom. En la majoria dels casos, la posició que adopta la crítica de casa, i la de fora de casa, és la de "mesurar-les" a la pobra obra que cau sota el seu ull sever. El crític es fa una necessitat de donar-ne la mesura dels defectes d'una manera severa, d'una manera tristament injusta perquè es fa sense possible apel·lació per tal com no és acceptada enlloc la contracrítica. Les obres són contemplades sense emoció, amb un criteri negatiu de buscar-hi les falles passant per alt les qualitats. Crítica negativa que no aprofita a ningú; ni a l'artista perquè es descoratja, ni al públic perquè es desorienta.

5.—Una direcció més social i més justa de la crítica, faria aplicable a la majoria dels casos aquell procediment d'exaltació de l'obra usat quan s'ha de parlar de les obres dels clàssics, o de les obres dels amics que estan dintre de les tendències que defensu el crític. Aleshores es prescindiria dels defectes i no són exaltades més que les qualitats. Aquest procediment que resulta injust per la seva localització tendenciosa, és, no obstant, l'únic, veritable i lloable quan és aplicat d'una manera general. No hi ha obra ni obreta, per migrada que sigui, que no pugui exaltar-se en algun dels múltiples aspectes que integren la totalitat del fet artístic. La feina del crític ha d'ésser descobrir aquest punt positiu i ponderar-lo. Aquesta funció ponderadora és el que dona categoria de gènere literari a la crítica, perquè amb ella el crític ens dona una mica de la seva sensibilitat i del seu entusiasme.

6.—En aquest extrem cal distingir dos aspectes, no tan solament la capacitat, sinó també la bona fe en no servir únicament una tendència o un tinglado. Com a capacitat destaca l'Apa, i també s'hi pot afegir per mant concepte En Benet. Com a bona fe en ésser imparcialment just En Benet ja no ens conveng, i probablement no es podria elogiar ningú.

Informacions de Madrid

Les Corts Constituents

LA SESSIÓ D'AHIR

Balbontin fa discursos. - Continúa la discussió del projecte de llei sobre Delegacions del Treball

Madrid. — Comença la sessió a les quatre i deu minuts sota la presidència del senyor Besteiro.

El MINISTRE DE MARINA dona lectura a un projecte de llei sobre tribunals d'honor a la Marina, que passa a la comissió corresponent.

El senyor GARCIA HIDALGO protesta que no s'hagi plantejat encara l'anunciada interpellació sobre la política de Còrdova.

Parla dels successos del Primer de Maig, dels quals culpa al governador, el qual l'imposà a ell una multa de mil pessetes que és illegal.

El senyor GARCIA HIDALGO li diu que és tard ja per a desempenyar l'ofici de senyalar i que en tot cas pot fer-se el de foca amansada.

Protesta de nou contra el procedir de les autoritats de Còrdova, contra un diputat al qual es volgué detenir.

El PRESIDENT diu que immediatament de rebre el telegrama del senyor Garcia Hidalgo, es prengueren les mesures conduents perquè la detenció quedés sense efecte.

Quant a la interpellació a què s'ha referit, el ministre l'ha acceptada, i s'explenarà dijous vinent.

El senyor MADARIAGA prega al ministre d'Agricultura que es concedeixin préstecs als agricultors, amb caràcter general.

El MINISTRE D'AGRICULTURA es lamenta de no poder accedir al prec que podria donar lloc a demorar els pagaments en perjudici del propi crèdit agrícola.

El senyor BALBONTIN diu que en el seu recent viatge a València s'ha assabentat de l'assumpte de la fàbrica transformadora d'escombraries de Benicarlé, creada en temps de la dictadura de Berenguer.

Tots els veïns d'aquest barri es mostraren contraris des del primer moment a la instal·lació de la fàbrica, la qual està situada en ple passeig de Valen al Mar, per la seva insalubritat.

El senyor ALTABAS: Hi ha que provar-ho.

UNS ALTRES DIPUTATS RADICALS: L'assumpte està sub-judice i un advocat com S. S. no ha de tocar-lo.

El senyor BALBONTIN diu que el ministre de la Governació, d'acord amb els tècnics que havien declarat la dita indústria insalubre, s'oposà a la seva instal·lació i llavors algunes minories de l'Ajuntament de València demanaren que se suspenguessin les obres, oposant-s'hi els regidors i el senyor Alfaro, que és l'advocat de la Companyia explotadora de la fàbrica.

El senyor ALTABAS I ALTRES DIPUTATS RADICALS: Això no és veritat. Això és una infàmia, provi-ho S. S.

El senyor BALBONTIN: Això és cert. L'alcalde és advocat de la fàbrica i es resisteix a complir les disposicions del ministre de la Governació, i per això no vol que la fàbrica desaparegui.

El senyor BALBONTIN s'ocupa després dels fets ocorreguts a Ceuta el 14 d'abril, on la guàrdia civil s'oposà a la celebració d'un homenatge a Gal·là i a Garcia Hernández.

El senyor ACOSTA: No fou així. El senyor PEREZ MADRIGAL: Deixeu-lo sa senyoria, que és la transformació de la porqueria.

El senyor BALBONTIN continua el seu discurs ocupant-se d'aquells fets i diu que no sap si l'agressió al veïnat per part de la guàrdia civil fou l'odi d'aquesta a aquell o el record de Gal·là.

En el curs del seu discurs el senyor Balbontin pronuncia la paraula "mili-grosament" i la Cambra l'esbronca.

El senyor ALTABAS: Som ateus, gràcies a Déu.

El senyor BALBONTIN acaba sol·licitant la ràpida intervenció del ministre de la Governació en els dos assumptes que ha denunciat i prega al president de la Cambra que li reservi la paraula per a un altre dia, perquè ha de fer altres denúncies.

El CAP DEL GOVERN puja a la tribuna de secretaris i en mig de la general curiositat de la Cambra, llegeix el projecte de llei sobre la forma de reclutar en el successiu els oficials de l'exèrcit.

Es llegeix l'informe de la Comissió permanent d'Obres públiques sobre el projecte de llei d'execució d'obres hidràuliques.

El senyor MARTINEZ MOYA sol·licita del ministre que inclogui en el projecte que està en preparació els rius Castill i Guardal, la qual cosa permetria resoldre l'angustiada situació

dels pobles de la plana del Lorca i conca d'Almazara.

Diu que l'angustiada situació d'aquests pobles ha ocasionat que alguns masovers se suïcidin per falta d'aigua.

El MINISTRE D'OBRES PÚBLIQUES diu que coneix perfectament les necessitats de les regions citades, i que està disposat a afavorir-les; però com a ministre conscient, no pot, complint amb el seu deure, incloure en un pla d'obres públiques un projecte que encara no està acabat pels tècnics.

Continua la discussió del dictamen sobre el projecte de llei creant les delegacions provincials de Treball.

Se segueix examinant l'art. 7 i el senyor FERNANDEZ DE LA POZA recolza una esmena que és rebutjada en votació ordinària per 63 vots contra 35.

S'aprova l'art. 7 i s'entra a examinar el vuitè.

El senyor GINER DE LOS RIOS defensa un vot particular.

El senyor LOPEZ GOICOECHEA li contesta expressant el sentiment de la comissió per no poder-lo acceptar. Entén que els delegats del treball no han de compartir el seu càrrec amb altres funcions i molt menys amb les de la carrera d'advocat, ja que això podria originar que els delegats es trobarien lligats amb alguns dels interessos que es podrien sotmetre a l'lit consideració en funcions del seu càrrec.

El senyor GINER DE LOS RIOS rectifica i retira el vot particular.

Són rebutjades a continuació unes esmenes dels senyors Martínez Moya, Pita, Romero, Fanjul i Loperena i queda aprova l'art. 8.

El PRESIDENT de la Comissió: Met una modificació en l'art. 9 fixant que les places de delegats provincials de treball es cobriran per concurs i oposició.

El senyor MADARIAGA (DIMAS), recolza un vot particular en el sentit que es doni preferència al personal que en l'actualitat exerceix les inspeccions regionals.

El senyor DE GRACIA li respon en nom de la Comissió, defensant el dictamen.

El senyor MADARIAGA rectifica breument i el vot és rebutjat.

El senyor VALLE defensa un vot particular del senyor Ayuso a favor de què el Govern pugui verificar l'liurement el nomenament d'aquests delegats.

El senyor LOPEZ GOICOECHEA li contesta i diu que creu que l'esperit del projecte és que aquests delegats no tinguin caràcter polític. La seva missió és tan delicada, que ha de quedar deslliurada de la política.

El senyor BALBONTIN defensa una altra en la qual demana que les oposicions siguin lliures.

La comissió rebutja l'esmena que és també rebutjada per la Cambra.

El senyor CID en defensa una altra en la qual demana també que la primera vegada les places siguin proveïdes per oposició, i les restants pel més antic de la categoria inferior.

L'esmena del senyor CID és refusada.

El MINISTRE DE LA GOVERNACIÓ ocupa la tribuna i dona lectura a un projecte de llei que passa a estudi de la comissió corresponent.

El senyor FERNANDEZ CASTILLEJOS en defensa una altra en la qual demana que les places siguin cobertes per oposició, entre llicenciats en dret.

Es refusada igualment.

El senyor GARCIA BRAVO defensa una esmena en un sentit semblant que és refusada com les anteriors.

En votació nominal queda aprovat l'article novè.

L'article 10 estableix que les places d'auxiliars de les delegacions es cobriran per concurs i oposició.

El senyor MADARIAGA defensa un vot particular que és refusat.

Es produeix un petit incident entre l'orador i el senyor Alvarez Angulo. Queda aprovat l'article 10 amb el vot en contra dels radicals.

Es posa a debat l'article següent en el qual s'estableix que les places d'inspectors es cobriran en condicions semblants que les de delegats.

El senyor NIEMBRO defensa una esmena del senyor Fanjul en la qual demana que es requereixi per a concórrer a l'oposició el títol de llicenciat en Dret.

Es posa a votació l'esmena i nominalment queda refusada.

El senyor SAMPER defensa una altra esmena que és igualment refusada i s'acaba la sessió a les nou menys 20 minuts de la nit.

DISPUTA QUE ACABA AMB UN MORT I UN FERIT

Toledo. — Al poble de Monbela, el farmacèutic titular, Ladislau Jiménez, discutí violentament amb el veí Joaquim González.

El farmacèutic disparà una pistola i ferí el Joaquim gravissimament al ventre.

Aquest, en veure's ferit, subjetà amb la mà esquerra pel braç el seu agressor, mentre amb la dreta treia un gran ganivet, amb beina de cuir, aconseguint desemmbeinar l'arma amb les dents i clavà al farmacèutic una gran ganivetada al costat, que el deixà mort.

Després s'ensanyà amb el cadàver clavant-li set punyalades més totes al costat.

Joaquim González ingressà a l'hospital de la capital, on fou curat d'una ferida gravíssima a l'hipocondri dret, amb sortida de la regió renal i perforació dels intestins.

LOPEZ GOICOECHEA, RESPON AL TELEGRAMA DEL SR. VENTOSA

Madrid. — El diputat senyor López Goicoechea ha adreçat a la premsa una carta en la qual, referint-se al contingut d'un telegrama que l'ex-ministre senyor Ventosa i Calvell li havia dirigit indicant que fins a l'any 1918 no fou ministre de Proveïments, i que, per tant, en 1916 no ocupava el dit càrrec, essent d'aquesta data l'expedient sobre importació de blat argentí que el senyor Goicoechea sol·licità que fos portat a la Cambra, diu aquest darrer que el senyor Ventosa s'oblida que abans va ésser comissari de Proveïments.

L'expedient fou tramitat pel senyor Ventosa, i sobre el dit expedient es proposa explicar una interpellació el senyor Goicoechea.

EL RAID MADRID-MANILA ES PROSEGUEIX NORMALMENT

Madrid. — A les cinc de la tarda ha comunicat a la premsa la Companyia Espanyola de Fotogrametria que l'aviador espanyol senyor Rein Loring, que fa el vol Madrid-Manila, ha arribat sense novetat a Karachi, Índia anglesa, havent cobert, des d'abans d'ahir, dues etapes més.

SEIXANTA JUTGES MUNICIPALS DESTITUÏTS: LA CRIMINALITAT INFANTIL

Sevilla. — El governador va manifestar de matinada que aviat elevarà al ministre de la Governació un informe detallat de les denúncies fetes per la guàrdia civil contra els jutjats municipals de la província de Sevilla, denúncies que en l'actualitat es troben sense tramitació i que poden donar origen a una mesura sensacional.

Possiblement es destituïran 60 jutges municipals.

També digué que els guàrdies d'assalt havien detingut dos pistolers, als quals no se'ls trobà armes, però hàbilment interrogats indicaren el lloc on les tenien amagades. Aquestes detencions tenen molta importància, perquè donen la pista per descobrir l'entitat de pistolers infantils, formada per xicots de 14 a 18 anys.

Els detinguts han fet declaracions que es consideren interessantíssimes. El comissari no volgué donar els noms d'aquests dos pistolers.

S'ha pogut esbrinar les persones que faciliten mitjans per a l'actuació dels pistolers.

ELS DIPUTATS PER BADAJOZ VISITEN AL SR. CASARES QUIROGA

Madrid. — Els diputats per Badajoz es reuniren a la tarda al Congrés, i presidits pel senyor Narciso Vázquez, s'entrevistaren amb el ministre de la Governació.

Demanaren al senyor Casares Quiroga, en primer terme, que aclarís la procedència del telegrama publicat a la premsa, en el qual es deia que els manifestants havien intentat assaltar la caserna de la guàrdia civil dirigits pel comunista Nicolás de Pablo, fets que no són certs.

El ministre va oferir obrir una informació, i declarà que en el telegrama del governador civil no es parlava per a res de l'assalt a la caserna.

Els diputats socialistes feren veure al senyor Casares Quiroga la situació que s'està creant en aquella província per elements cacs i monàrquics que constantment provoquen conflictes i alteracions d'ordre d'aquesta naturalesa.

Els diputats digueren que ells s'havien dirigit als elements del partit demanant-los que no adoptin cap actitud, puix que confien en l'esperit de justícia del Govern, i esperen que aquest aplicarà les sancions necessàries.

DEL COMLOT DESCOBERT A MADRID

Sembla que hi ha ramificacions importants

ES CONEIXEN DETALLS DE LA DECLARACIÓ DE BEL

Madrid. — Mercès a les investigacions que es practicaren durant el dia d'ahir, es coneixen detalls de la declaració prestada per Basili Bel Mate, detingut a Barcelona i traslladat a Madrid com a complicat en l'assumpte del maletí que contenia unes pistoles i que sembla que eren destinades a atemptar contra la persona del president del Consell de ministres.

Digué que a la seva arribada havia estat a l'oficina que tenien Oyarzabal i Pérez Aragón, al carrer d'Alberto Aguilera, i que allí es reunien altres individus, entre els quals hi havia, segons sembla, Miquel Lahoz, el pistolero que donà origen a la sanció imposada al jutge del districte del Centre, senyor Amado.

Aquest és un dels detalls més importants de l'assumpte, ja que Aragón declarà que no coneixia Lahoz.

Basili Bel ha estat posat a disposició del Jutjat de Chamberí.

UN NOU DETINGUT

Madrid. — La policia ha continuat avui les gestions relacionades amb el descobriment d'un maletí amb pistoles destinades a la realització d'un atemptat de caràcter polític.

Ha estat detingut un individu anomenat Francisco Soria Blanco, pertanyent al Sindicat, i la detenció del qual sembla que ha obert a les senyes facilitats per Bel de l'individu que va veure freqüentment a la casa del carrer de Alberto Aguilera, quan assistia a les reunions en les quals també prenia part Lahoz.

El detingut ha estat sotmès a un ampli interrogatori.

COMENÇA LES DILIGENCIES EL JUTJAT. UN DETINGUT EN LLIBERTAT

Madrid. — El jutge del districte de Chamberí, que instrueix el sumari incoat amb motiu de la troballa d'un maletí amb armes, acompanyat del fiscal, del secretari del Jutjat i un oficial, s'ha traslladat a la una de la tarda a la presó model, on ha rebut extensa declaració del detingut Lluís Serrano Pérez.

La diligència ha estat molt extensa, i en acabar el jutge ha decretat la llibertat de Serrano, per haver-se comprovat que aquest desconeixia en absolut els maneigs d'Oyarzabal i Pérez Aragón.

La seva detenció fou motivada solament per acompanyar Oyarzabal en el moment que aquest fou detingut a la sortida d'un bar aristocràtic de l'avinguda del Comte de Peñalver.

Després el Jutjat s'ha traslladat al seu despatx oficial i el jutge ha rebut declaració dels senyors Larrinaga i Guillem Aguilera, els quals, segons les nostres notícies, manifestaren que desconeixien en absolut els propòsits dels detinguts.

Aquesta tarda, a primera hora, ha estat posat a disposició del jutjat d'Instrucció, amb un voluminós atestat de la policia, el detingut a Barcelona, Basili del Mateo.

El jutge que porta l'assumpte li ha rebut declaració i un cop acabada aquesta diligència, ha acudit novament a la presó, per ampliar la declaració que ja tenien prestada els altres detinguts.

S'ignora en absolut el que hagi pogut manifestar el detingut Bel, però per les nostres notícies particulars sabem que bé hauria pogut dir que quan arribà de Madrid s'estatjà en una pensió denominada "La Alcantina".

Celebrà ací diverses entrevistes amb Lahoz i Campuzuelo.

Segons sembla, ha dit que una nit es trobaren tots als voltants del teatre Espanyol, essent el mateix dia que s'estrenava l'obra "La corona".

Sent-hi, es presentaren dos individus amics de Lahoz, i, segons sembla, un d'ells preguntà si els altres portaven armes, puix que s'anava a atemptar contra la vida del cap del Govern.

Segons sembla, no ha concretat quin era la intervenció de Lahoz, que en aquest afer i en aquella ocasió, a instàncies de Lahoz, que digué que volia evitar un disgust, entraren tots a una cerveseria de la plaça de Santa Anna.

Bel sembla que havia estat en diverses ocasions al carrer d'Alberto Aguilera, número 64, que és on es reunien els amics de Oyarzabal.

En aquesta casa conegué diversos amics, entre ells un que es destacà singularment en el Congrés-Sindicalista de 1929.

També hi veié Pérez Aragón, del

qual va sentir dir que era cosí d'Oyarzabal.

Sembla que també ha manifestat en aquesta ocasió sentí dir a Aragón que era precis emportar-se el maletí de casa seva, puix que el seu pare podria assabentar-se'n i donar-li així un fort disgust.

NOVES DECLARACIONS DE BEL

Madrid, 4. — El detingut Basili Bel prestà nova declaració concretant els seus càrrecs contra els senyors Pérez Aragón i Oyarzabal, sobretot contra Lahoz, confirmant que es preparava un atemptat contra el cap del Govern, precisament la nit que s'estrenava "La corona" en el Teatre Espanyol, fent fallida l'atemptat principalment perquè Lahoz, després d'haver estat posat en llibertat pel jutge del districte del Centre, de Madrid, senyor Amado, fou detingut per la policia i ingressà a la presó a disposició de l'autoritat governativa.

Es té la impressió que avui el jutge del districte de Chamberí, senyor Rujosa, dictarà autè de processament i presó sense fiança contra Pérez Aragón, Oyarzabal i Basili Bel. En canvi no hi ha cap càrrec contra el passant del senyor Pérez Aragón, Venancio Abrios, ja que aquest es limita a complir encàrrecs que li féu el seu principal, sense estar complicat en el complot.

Anit la policia detingué un altre individu anomenat Francisco Blasco González, afiliat a determinats Sindicats. Fou interrogat pel comissari senyor Maqueda i passà a disposició del jutge. — Atlante.

DETENCIÓ D'UN IMFERMER

Madrid, 3. — La policia ha detingut un mossò de l'Hospital de la Princesa anomenat Antoni Rodríguez (a) El Moño.

Aquesta detenció està relacionada amb la troballa d'un maletí contenint armes, preparades, segons es diu, per a atemptar contra el cap del Govern.

Antoni Rodríguez tenia relacions amb Francesc Soria Blasco, detingut ahir per considerar-se'l complicat en el mateix succe.

Francesc Soria Blasco visità repetides vegades a Antoni Rodríguez a l'Hospital de la Princesa.

S'ha comprovat que durant el viatge del cap de l'Estat a València Antoni Rodríguez estigué a la capital lleonvina, portant abundant diner, la procedència del qual s'ignora, així com també s'ignora a què és el que motiva el seu viatge a la capital lleonvina.

Les noves detencions practicades hui fet veure a la policia que el complot tenia més ramificacions que el que es un principi es creia i segurament, a partir d'aquí es practicaràn noves detencions algunes de les quals, segons es diu, tindrà gran interès.

No cal dubtar que els informes que té la policia que amb relació a aquest assumpte ha coregut moltíssim el que el camí a esbrinar d'on procedia el diner en qüestió.

Podria ésser que el complot tingui ramificacions a l'estranger i que França hauria arribat el diner en abundància per a moviments en què estaven en el seu apogeu els atemptats socials comesos per un determinat sindicat. — Atlante.

ELS ESTATUTS REGIONALS A L'ATENEU DE MADRID

Madrid, 3. — Aquesta nit, a les set, continuarà a l'Ateneu de Madrid el debat sobre "Los Estatutos regionales".

Tenen demanada la paraula els senyors Josep Antonio Artigas, Josep Luis Jaume, Jesús Ibrán, Josep P. García i altres. — Atlante.

INAUGURACIÓ DE CURS A L'ESCOLA DE GUERRA

Madrid, 4. — El ministre de Marina ha inaugurat avui el curs de l'Escola de Guerra que se segueix tots els anys per a preparar els caps per al comandament.

Pronuncià un discurs d'obertura el director de l'Escola, contestant-li el ministre de Marina, qui digué que encara que la política que s'ha de seguir és d'absoluta neutralitat és precis disposar d'elements aptes per al comandament i per a la guerra.

Tant el ministre de Marina com el director de l'Escola, foren molt aplaudits. — Atlante.

OPINIONS SOBRE L'ESTATUT

Madrid, 3. — El senyor Joan Josep Cadenas, interrogat sobre la qüestió de l'Estatut de Catalunya ha dit que ha de limitar-se a una àmplia autonomia administrativa i a deixar en llibertat a tots els ciutadans perquè aprenguin el català i el castellà i qualsevol idioma que els vingui de gust. L'Estatut tal i com ve és la independència de Catalunya a costa de Castella, i en termini no llunyà la desmembració del territori nacional.

La solució no està més que en tenir l'energia de no concedir més que el que es pot concedir, sense atemptar ni remotament a la Unitat Nacional, que és pel que ha lluitat i lluita tots els països.

El comte de Romanones ha manifestat que no pensa intervenir en el debat sobre l'Estatut.

Vull seguir — ha afegit — la línia de conducta que m'he tractat d'abstenir-me en la viva lluita política, però votaré en contra de l'Estatut, perquè si votés a favor no dormiria tranquil.

El senyor Santiago Alba ha manifestat que interdirà quan es posi a discussió el títol quart, o sigui, el referent a la Hisenda regional i la cessió a Catalunya de les contribucions directes.

El senyor Alba, absolutament contrari a aquesta donació de la sobirania nacional, que portaria per a Espanya incalculables perjudicis. — Atlante.

EL NOU CAP DE POLICIA DE MADRID

Madrid, 4. — Ha estat nomenat cap superior de policia de Madrid don José Chantius, jutge del districte de les Drassanes, de Barcelona. — Atlante.

ALCALA ZAMORA PRENDRA POSSESSIO A L'ACADEMIA DE LA LLENGUA

Madrid, 4. — El proper diumenge, a les cinc de la tarda, es reunirà l'Acadèmia de la Llengua Espanyola per tal de donar possessió de la plaça al nou acadèmic elegit, don Niceto Alcalá Zamora.

El discurs que pronunciarà el President de la República en la docta corporació serà contestat pel director d'aquesta don Ramon Menéndez Pidal. — Atlante.

CONGRES INTERNACIONAL DE TELECOMUNICACIO

Madrid, 4. — A la propera tardor se celebrarà, a Madrid, un Congrés Internacional de Telecomunicació. Es farà la inauguració pel setembre i probablement durarà els mesos d'octubre i novembre, amb gran nombre de qüestions que s'hauran de tractar i que arriben a unes 3.000. Les sessions del Congrés tindran lloc al Palau del Senat i assistiran uns 500 congressistes estrangers, entre ells algun ministre de Comunicacions i directors generals, així com algunes personalitats versades en les qüestions adients al Congrés. — Atlante.

ELS PRESOS DE VITORIA NO VOLIEN OBEIR

Vitòria, 4. — El governador manifestà que els reclusos de la presó es negaven a entrar a les seves cel·les, després del passeig, essent necessari que acudissin al correccional els guàrdies d'assalt, la sola presència dels quals feu que els presos desistissin de llur actitud.

Ha arribat el jutge especial per tal de fer-se càrrec dels sumaris pels successos del 14 d'abril i dies posteriors. Afegí el governador que l'havia visitat una comissió d'obres bascos queixant-se d'haver estat agredit un dels seus afiliats quan anava a treballar. Resulta que els guàrdies d'assalt el veïeren parat prop de les obres de les casernes i, creient que es tractava d'un agent perturbador, li pegaren. El governador ha lliurat un ofici a l'Associació d'Obres Bascos, lamentant l'incident i notificant que ha recomanat al cap dels guàrdies que vagin amb més compte. — Atlante.

ELS "MURCIANOS" I L'ESTATUT

Albacete, 4. — En la sessió de l'Ajuntament, un regidor monàrquic proposà que la corporació municipal s'adherís a l'Assemblea de Palència contra l'Estatut de Catalunya.

S'entaulà una discussió en la qual el regidor monàrquic fou recolzat pels seus companys de minoria i finalment es posà a votació, essent desestimada la proposició pels vots dels republicans i socialistes.

El públic, que acollí amb aplaudiments la proposició, en ésser aquesta refusada, canvià de parer i aplaudí la majoria republicana-socialista. — Atlante.

AUDIENCIA DEL PRESIDENT DE LA REPUBLICA

Madrid, 4. — El President de la República ha rebut aquest matí en audiència el ministre d'Espanya a Varsòvia; el governador del Banc d'Espanya, senyor Carabias; el senyor Antoni Martínez Fresneda, i el president de

L'Associació d'empleats i obrers de ferrocarrils.

En audiència militar ha rebut el general metge senyor Ubéda Carmona, cap de la secció militar del Ministeri de Marina, i el coronel d'enginyers senyor Bosch, cap del regiment de ferrocarrils. — Atlante.

INEXACTITUDS CASTIGADES AMB UNA MULTA

Jaen, 4. — El governador ha imposat una multa de 500 pessetes al diari local "El Pueblo Católico" per la informació referent a l'estada del ministre d'Instrucció pública a Granada, la qual, segons el governador, conté inexactituds. — Atlante.

MANIFESTACIONS DEL MINISTRE DEL TREBALL

Madrid, 3. — El ministre del Treball ha manifestat que segons li havia comunicat el governador de Barcelona, ha quedat resolta la vaga de camperols de Masnou i la d'operaris d'una fàbrica de Calella.

Ha afegit el ministre que l'havia visitat una representació de la Societat Resinera Espanyola, per a parlar-li de les bases de treball amb els obrers. Segons sembla, ha afegit el senyor Largo Caballero, no estaven molt conformes, però els he dit que precisament aquest matí les havia firmat i únicament els calia presentar el recurs.

Una altra comissió del personal sualter de la Transatlàntica m'ha exposat els seus temors de que la companyia faci acomiadaments, per no marxar bé els negocis, i m'han demanat que si la Companyia ha de prescindir de part del personal, el Govern no els oblidia.

Els he contestat que si realment passés alguna cosa, el Govern s'ocuparia del personal i de veure la manera de solucionar el conflicte. — Atlante.

A MELILLA ESCLATA UN PETARD

Melilla, 3. — De matinada s'ha sentit una formidable explosió que ha causat enorme alarma a la població.

S'ha dit en els primers moments que havia esclatat una bomba prop de la fàbrica d'electricitat; però després s'ha comprovat que havia estat un petard carregat de dinamita i col·locat a la porta del taller de fusteria establert al carrer de la Goleta, núm. 3.

La porta del taller ha quedat destrossada. No ha calgut lamentar desgràcies personals.

Al lloc del succés han acudit les autoritats i nombros públic. — Atlante.

CURS DE LA VAGA A MELILLA

Melilla, 3. — Molts obrers pertanyents al Sindicat Unic s'han reintegrat al treball. Després, coaccionats, han tornat a abandonar-lo. També s'han retirat els taxis i han abandonat la feina els conductors de camionetes.

En diversos llocs han estat apedregats alguns vehicles pels vaguistes i s'han practicat diverses detencions.

El delegat governatiu ha conferenciat amb el general Bolóix per tal d'estudiar la forma que puguin desembarcar les mercaderies de quatre vaixells que es troben ancorats al port des del divendres. Una comissió de comerciants ha visitat el delegat governatiu i li ha fet veure la necessitat de què es practiquin les operacions de càrrega i descàrrega.

Han estat detinguts el president i dos membres de la Junta Directiva de la Federació de Sindicats. Han ingressat al Fort de Maria Cristina.

De Ceuta ha arribat una companyia del batalló de caçadors.

Després de les gestions fetes pel delegat governatiu, s'ha aconseguit que circulin els taxis i algunes camionetes i que comenci el treball de desembarcament dels vaixells ancorats al port. Treballen uns 200 obrers afiliats a la U. G. T. i han estat admesos 100 més de diverses filiacions.

Els vaguistes han visitat el delegat governatiu, el qual els ha dit que no tenia res a tractar amb ells i que els que volguessin reprendre el treball havien de sotmetre's a reconeixement facultatiu. — Atlante.

L'express de Madrid arriba amb cinc hores de retràs

El no arribar aquest matí l'express de Madrid a l'hora habitual, i trobar-se mancats de premsa madrilenya els quioscos de la Rambla, ha servit de pretext per a fer circular per la ciutat tota mena de fantasies sobre un possible descarrilament.

Ens hem informat degudament a la Divisió de Ferrocarrils, on ens han dit que a Salinas de Medinaceli, un descarrilament d'una locomotora que maniobrava, ha obstruït la via per espai de cinc hores.

El retràs sofert per l'arribada de l'express de Madrid obeeix exclusivament a la causa senyalada.

Aquest ha arribat a Barcelona a dos quarts de tres de la tarda.

De l'estranger

Els bascos i els japonesos

Tenen aquests dos pobles un mateix origen?

En una conferència donada a Londres pel doctor japonès Yashitony, ha donat a conèixer el resultat de les seves recerques, que tendeix a provar que els bascos i els japonesos, tenen un origen comú, encara que molt allunyat.

Entre aquestes dues races existeixen semblances físiques, veritablement curioses. El més gran atleta japonès, Yewu, recorda, segons els professors Yashitony, el boxador basc Paulino.

El doctor, afirma que els habitants del seu país i els bascos, pertanyen al mateix grup ètnic.

Les dues llengües, la japonesa i la basca, tenen una gran afinitat. Com a conclusió, el conferenciant, situa aquest origen a l'època de les tribus disperses del poble d'Israel.

COMLOT CONTRA EL MINISTRE DE L'INTERIOR DEL REICH

Berlin, 4. — S'han rebut notícies que a Munic es preparava un complot per a enderrocar el general Groener, que en l'actualitat exerceix les carteres de l'Interior i de la Defensa en el Govern del Reich.

El complot era dirigit pel general Schleicher, alt cap del Ministeri de la Defensa, i també hi prenen part principal en el moviment alguns polítics civils, entre ells el secretari de la Presidència, senyor Meisner.

El moviment també anava encaminat a enderrocar el canceller Brüning, ço que es considerava fàcil després d'haver aconseguit la retirada del general Groener.

Naturalment el mòbil del complot era facilitar l'ascensió al Poder del partit nacional socialista, el qual tractaria després d'atraure el partit centrista per tal de governar en coalició, però amb preponderància racista. — Atlante.

ALEMANYA VIGILARA QUE NO ES COMETIN ILLEGALITATS EN LES ELECCIONS LITUANES

Berlin, 4. — El Govern alemany, per mitjà del seu ministre a Kowno, ha advertit al Govern lituà que Alemanya observará atentament el desenvolupament de les properes eleccions en el territori de Memel, i està disposada a protestar contra qualsevol illegalitat, com ho faran segons així ho manifestaren, les altres potències signants de l'Estatut de Memel. — Atlante.

ANGLATERRA VOL CANVIAR DE POLITICA

Londres, 4. — El ministre del Comerç, senyor Runciman, parlant en el banquet anual de la Cambra de Comerç de Londres, ha estat partidari de l'abandonament de "la mala política dels dotze darrers anys" i també "per la liquidació completa de tots els pagaments actius de reparacions i deutes de guerra". — Atlante.

LA MALALTIA DE MACDONALD

Londres, 4. — L'enfermetat que sofreix a la vista el senyor Mac Donald téndrà repercussions en la política internacional. En efecte, els especialistes que han reconegut el Primer ministre li han recomanat que, després de l'operació que li serà practicada demà, dijous, haurà d'observar determinats i enèrgics procediments entre els quals figura el de passar la major part del dia en un recambró fosc sense irradiacions lluminoses de cap classe.

El senyor Mac Donald ha decidit corregir la seva habitual negligència i observar minuciosament les indicacions dels metges. Per tal motiu s'han esvaït els plans de noves conversacions dels grans dirigents polítics a Ginebra, que devien reprendre's a mitjans del mes actual. Les esmentades conferències, en cas de celebrar-se, tindran lloc el juny, coincidint amb la reunió a Lausana de la Conferència General de les Reparacions. — Atlante.

ELS ALEMANYS NO PODRAN ESTIUEJAR FORA DEL PAIS

Berlin, 4. — El Govern del Reich, per tal d'afavorir el sanejament monetari, ha dictat amb data d'avui noves restriccions per als viatges a l'estranger.

Des d'avui els alemanys que per motius de salut desitgin traslladar-se als balnearis de l'estranger hauran d'acreditar, mitjançant el certificat d'un metge forense, l'absoluta necessitat de tal desplaçament.

Es creu que amb aquesta mesura augmentaran els ingressos dels balnearis nacionals i s'evitarà que els alemanys deixin als establiments similars de l'estranger grans quantitats. — Atlante.

DECLARACIONS D'HERRIOT A LA PREMSA

Lió, 4. — El cap del partit radical socialista, Eduard Herriot, al qual ja des d'ara s'assenyala com a probable pròxim President del Consell, ha fet noves declaracions a la premsa.

Herriot ha tingut paraules enèrgiques condemnant les gents que es mouen a la Borsa de París, de les

quals ha dit que valdria més que conservessin la sang freda que ell no ha perdut un sol moment ni tan sols davant la possibilitat de pujar al Poder.

El líder radical socialista declara que si se li ofereix presidir un Govern per l'estil del que presidí l'any 1924, és a dir, amb tota la responsabilitat per al seu partit, refusarà l'ofertament.

Ha acabat dient que és molt possible que se li presenti al partit socialista la qüestió de la participació en el nou Govern que eventualment pugui formar-se després de les eleccions del diumenge passat. — Atlante.

RESPOSTA DE LA DELEGACIO FRANCESA A LA CONFERENCIA DEL DESARMAMENT

Ginebra, 4. — La Conferència Internacional del Desarmament demana a les delegacions dels diversos països que expressin quines consideraven com armaments més ofensius, al camp de l'aeronàutica.

La delegació francesa ha lliurat la seva resposta en la qual es té el criteri, que si bé es poden emprar les aeronaus en accions ofensives no és menys cert que totes poden també emprar-se en la defensa. Seguidament treu la conclusió que les aeronaus són o no ofensives segons el paper que se'ls assigni en un afer armat.

Més endavant precisa la delegació francesa que les aeronaus que poden considerar-se com més específicament ofensives són les de fort tonatge i de gran radi d'acció quan són emprades per la intervenció directa.

Finalment, en les seves conclusions, la delegació francesa fa el considerant que França no posseeix ni avions de gran tonatge ni dirigibles d'extraordinari volum i desitja reservar totes les seves proposicions sobre els límits a fixar per a permetre als Estats dotats de dites aeronaus conèixer llur manera de pensar respecte això. — Atlante.

DEL RAID MADRID - MANILA

L'aviador Loring aterra a Karatxi

Karatxi (Índia anglesa), 4. — Procedent de Linge ha arribat a Karatxi l'aviador del pilot civil espanyol Rein Loring que efectua el vol Madrid-Manila.

Loring ha cobert d'un sol vol els 1.340 quilòmetres que hi han entre ambdues poblacions.

En el seu itinerari figurava l'etapa Linge-Jask (380 quilòmetres), però en vista de l'abundant provisió d'essència que encara li quedava en els dipòsits i de les bones condicions atmosfèriques, Loring decidí estalviar-se l'atterratge a Jask i continuà el seu vol fins Karatxi, com així ho ha fet feliçment.

Des de la seva sortida de Madrid, Rein Loring porta recorreguts 8.290 quilòmetres dels 15.615 quilòmetres que suposa el recorregut total entre les capitals espanyola i filipina, és a dir que li manquen cobrir 7.325 quilòmetres.

En aquesta segona mitat del raid es presenta la perillosa etapa Hong Kong-Aparri, amb un salt de 900 quilòmetres sobre la mar de la Xina.

Una prova també molt difícil ha estat la travessia del desert però aquesta ja l'ha salvat magníficament l'aviador de Loring que, ins ara desenrotlla el seu vol amb una regularitat notabilíssima.

Amib la seva darrera etapa salvant d'un sol vol la distància de Linge a Karatxi, que en el seu programa figurava en dos etapes. Loring ha recuperat el temps que li feren perdre les males condicions atmosfèriques. — Atlante.

LA PREMSA NEGRA

Es veritablement prodigios el desenvolupament que pren la premsa negra als Estats Units.

Avui dia, hi han als Estats Units més de 500 diaris i periòdics, fets exclusivament per la raça negra. Entre els diaris, es poden citar els següents òrgans, que tenen, a l'Àfrica del Nord, una veritable importància: "Chicago Defender", amb un tiratge de 200.000 exemplars. L'"Afro American", amb 120.000. "The Crisis", amb 100.000, i el "Guardian", de Boston, amb 90.000. El director d'aquest diari, William Monroe Trotter, volgué assistir, en 1919, a la Conferència de la pau, però no pogué obtenir un passaport per a embarcar-se.

Disfressat de cuinar, pogué embarcar-se i prendre plaça a la Conferència en qualitat d'observador.

UNA MASIA DESTRUIDA

Hi ha hagut tres morts

Privas. — Una massa de terra de 300 metres cúbics després d'una muntada, ha arrancat una masia, morint en l'accident la mestressa, la seva filla i la seva neboda.

S'han pogut trobar els tres cadàvers, coigats sota un gran pilot de terra i pedres.

DE LA PRETESA CAIGUDA D'UN AVIO

Es tracta d'una fantasia

Banyuls Sur Mer (França), 4. — Referent a la notícia retransmesa ahir sobre la caiguda al mar, front aquestes costes, d'un hidroavió de gran port, es reben notícies que fan creure que la tal catàstrofe sols ha existit en la imaginació febricitant d'algun marí.

Als Serveis de Marina de Port-Vendres, es rebé un avís de Banyuls-Sur-Mer comunicant que a quatre o cinc milles del Cap de Creus s'havia vist caure al mar un hidroavió de gran tamany i, segons sembla, plurimotor.

Des de Port-Vendres s'ordenà immediatament que es fes a la mar el vaixell de salvament "General Bretonnet" al comandament de l'expert d'aquelles costes senyor Juvé. El dit vaixell sortí seguidament i explorà minuciosament la mar durant set hores sense trobar el més petit rastre del suposat hidroavió perdut.

La notícia de la caiguda de l'aparell circulà ràpidament i des de Perpinyà es telefonà a tots els aeròdroms situats entre Barcelona i Marsella i entre la costa i Tolosa, obtenint de tots ells la resposta que tots els aparells que havien viatjat durant les darreres 48 hores havien arribat feliçment als seus respectius destins.

Els periodistes preguntaren sobre el parader de l'hidro italià de la línia regular Barcelona-Gènova que havia sortit aquest matí de la capital catalana, pogueu-se comprovar que havia amarat normalment a la seva base de Marignane (aeriport de Marsella) des de on havia continuat cap a Gènova a on es posà sense novetat a l'hora normal de l'itinerari.

Davant aquestes comprovacions, els pescadors que hores abans havien afirmat que pels seus propis ulls havien contemplat la suposada caiguda de l'hidroavió començaren a titubear i acabaren manifestant que amb tota seguretat es tractava d'un senzill amaratge d'algun hidro que seguidament es remuntà i desaparegué seguint la seva ruta.

Els informadors ha ntret la conclusió de què es tracta d'un canard que ha fet passar una estona dolenta a moltes persones per la ràpida difusió que es donà a la notícia. — Atlante.

EL PRIMER RAPORT DE LA COMISSIO JA ES TENDENCIES

Ginebra, 4. — La Comissió d'Estudis que la Societat de Nacions ha tramès a la Manxúria sota la presidència de Lord Lytton, acaba de remetre el seu raport preliminar.

Aquest document se limita a proporcionar arguments i considerandos de font japonesa que li resten tota valor perquè provenen de font interessada. Tracta sobre els efectius de les forces militars xineses i japoneses a la Manxúria.

Segons dites informacions, existeixen en dit territori 110.000 soldats irregulars xinesos, 202.000 soldats japonesos i 85.000 soldats manxús armats, instruits, organitzats i dirigits per japonesos.

Es declara en el raport que aquestes forces es fan contínua guerra de la qual resulta per a la Manxúria un estat constant de inseguretat general.

Acaba la Comissió declarant que s'absté de presentar a la Societat de Nacions recomanació de cap classe, precisament perquè fins ara s'ha trobat en la impossibilitat d'efectuar inspeccions "de visu" i s'ha de contentar amb retransmetre les dades que ha facilitat una de les parts interessades a la Manxúria, o sigui el Japó. — Atlante.

Anuncieu a L'OPINIÓ

LA PREMSA NEGRA

Es veritablement prodigios el desenvolupament que pren la premsa negra als Estats Units.

Avui dia, hi han als Estats Units més de 500 diaris i periòdics, fets exclusivament per la raça negra. Entre els diaris, es poden citar els següents òrgans, que tenen, a l'Àfrica del Nord, una veritable importància: "Chicago Defender", amb un tiratge de 200.000 exemplars. L'"Afro American", amb 120.000. "The Crisis", amb 100.000, i el "Guardian", de Boston, amb 90.000. El director d'aquest diari, William Monroe Trotter, volgué assistir, en 1919, a la Conferència de la pau, però no pogué obtenir un passaport per a embarcar-se.

Disfressat de cuinar, pogué embarcar-se i prendre plaça a la Conferència en qualitat d'observador.

Crònica barcelonina

HA MORT LA GERMANA DEL PRESIDENT MACIÀ

Després d'una llarga malaltia i de sofrir una delicada operació quirúrgica, que no ha pogut vèncer el mal que patia, ha mort avui, a dos quarts de dotze del matí, la germana del President Macià.

Malgrat que el seu estat era ja des de fa dies força desesperat, la notícia de la seva mort ha circulat ràpidament per la ciutat i ha estat profundament sentida per les persones que havien tingut relació amb ella i també per tots els catalans que com a tals estimen Francesc Macià i senten les seves penes com a pròpies.

La reverenda mare Maria del Consol va néixer el dia 2 d'abril de 1863. Va fer els primers vots l'any 1885 i els perpetus l'any 1900.

Ocupà el càrrec de superiora a Burgos l'any 1901, a Sevilla el 1911, a València el 1912, a Buenos Aires el 1914 i a Rio de Janeiro el 1921.

Fou economista general a Madrid l'any 1923 i consellera general l'any 1929. Passà el dia 23 de setembre a la Residència de Barcelona, on ha mort aquest matí.

Pertanyia a l'orde dita de "Maria Immaculada del Servei Domèstic" on comptava amb totes les simpaties pel seu tracte afable i la seva bondat extremada.

En el moment del traspàs es trobava a la capçalera del seu llit el President Macià que, des que fou operada la vídua diverses vegades cada dia, acompanyat de la seva muller i filla Maria.

En saber-se la notícia a la Gene-

ralitat, tots els consellers que en aquell moment hi eren presents han testimoniament el seu condol al President i totes les altres persones han posat la seva signatura en nombroses peces que hom ha dipositat a la residència del President. Totes les autoritats de la ciutat, com així d'altres indrets de Catalunya, han tramès lletres i telegrams de condol al President Macià i a la seva família en moments tan luctuosos.

El senyor Alavedra, en rebre aquest migdia els periodistes, els ha comunicat la trista nova i els ha donat algunes dades biogràfiques de la difunta.

Immediatament d'ésser coneguda la mort de la reverenda mare Maria del Consol, la Secretaria particular de la Presidència ha comunicat la notícia a l'oficina de la Generalitat a Madrid, on, per encàrrec exprés del senyor Alavedra, ho comunicaran al senyor Ventura Gassol, que casualment havia sortit aquest matí en avió, i als altres diputats que es troben actualment a Madrid.

A l'hora de tancar aquesta edició són ja uns quants centenars els telegrams de condol que s'han rebut i alguns milers les signatures que s'han estampat en els plics existents a la residència del President.

No cal dir com la Redacció i Administració de LA HUMANITAT ha sentit la mort de la reverenda mare Maria del Consol i com acompanya el President Macià i a la seva distingida família en moments tant dolorosos.

El que diu el Governador

El Governador a gué als periodistes que acudí a veure a l'edifici del senyor Jacà, que, com diem en un altre lloc ha mort aquest matí.

Per aquest motiu s'ha suspès el projectat dinar que s'havia de fer demà a quatre Governadors civils i el senyor Terradellas invitats pels Governadors de C.

talunya, els delegats de les seccions de Barcelona per a constituir la Junta Municipal del cens electoral adscrita a la Federació Comarcal de Barcelona de la Unió Socialista de Catalunya.

Un cop constituïda l'esmentada Junta, es procedí a l'elecció del seu secretari permanent. Per unanimitat fou nomenat el company Rafael Castelló.

S'acorda també que el dit secretari visités el President de la Generalitat per a comunicar-li oficialment que en el Congrés Nacional del Partit, celebrat el mes passat, l'assemblea s'havia manifestat per la representació proporcional; la Junta Municipal del cens electoral de Barcelona de la U. S. C. féu constar el seu vehement desig que aquest sistema electoral s'implantés sense retard.

MITING A PALLEJA

El diumenge tingué lloc a Pallera un miting d'afirmació dels ideals d'Esquerra Republicana. Obri l'acte el senyor Enric Martí president de l'entitat organitzadora i a continuació pronuncià un magnífic parlament el regidor senyor J. Bertran de Quintana el qual començà dient que la propera batalla per l'Estatut serà el digne coronament dels esforços realitzats per la minoria parlamentària d'Esquerra en favor de les llibertats de Catalunya.

He dit batalla, afegí l'orador perquè no mancaran en els debats les actituds irreconciliables dels homes com Royo Villanova i Unamuno, tradicionalment, sistemàticament partidaris de l'unitarisme maletre i autoritari. Aquestes escomeses que tenim acompanyades, no seran però, les més venenides; el perill més greu, seguí dient el senyor Bertran de Quintana, està en les dretes que no es preocupen més que de llurs particulars interessos i menyspreen les llibertats individuals i col·lectives que corresponen indeclinablement als pobles aptes per a governar-se per si mateixos. És un compromís d'honor, acaba afirmant el Sr. Bertran de Quintana, per a tots els ciutadans d'Esquerra, acabar-se fermament entorn dels nostres capítols, de Macià i de Companyes, que ambada l'hora sabran complir enèrgicament amb llur deure.

El diputat de la Generalitat senyor Pujol i Font clogué l'acte, que resultà brillantíssim, gosant els punts principals de l'Estatut i posant de relleu la tasca democràtica realitzada per les Corts constituents. Mercès a la Constitució republicana s'ha consolidat la sobirania de l'Estat, limitant l'exèrcit d'actuació de les forces armades i sotmetent l'Església al poder civil; les lleis complementàries, vindran a completar aquesta obra i la de Reforma Agrària, donarà satisfacció als treballadors de la terra, establint noves bases jurídiques i una major distribució de la riquesa agrícola. Cal que els homes d'Esquerra, acabà dient l'orador, comprenguin la responsabilitat d'aquesta hora i s'apleguin a l'entorn dels nostres homes representatius, per tal d'assegurar la marxa serena de les institucions republicanes i el triomf definitiu de les llibertats de Catalunya.

UNA CONFERENCIA DE NA MARIA TERESA GIBERT

Demà, dijous, dia 5 de maig, a dos quarts d'onze de la vetlla, tindrà lloc al Casal Català de l'Esquerra de l'Exemplar (Diputació, 69, pral.), una conferència a càrrec de la Srta. Maria Teresa Gibert. Tema: "El feminisme modern i el deute humà de la dona".

ASSEMBLEA DE LA UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA

La secció del districte VIII de la Unió Socialista de Catalunya, convoca els seus afiliats a l'Assemblea reglamentària, la qual tindrà lloc el proper diumenge, dia 8, a dos quarts d'onze de primera convocatòria i a les onze de segona.

UNA CONFERENCIA DE BERTRAN DE QUINTANA

A l'Ateneu Republicà de Gràcia (Sant Marc, 25), el proper dijous, dia 5, a les deu de la vetlla, el regidor Bertran de Quintana, que tan bon record deixa en la seva conferència que sobre el tema "El fanatisme religiós" ens donarà, ocuparà novament la tribuna de l'Ateneu. El tema de la seva conferència és "Consideracions sobre matèria religiosa".

Aquest acte, com de costum, serà públic.

notícies curtes casa de la ciutat

HOSTE IL·LUSTRE

L'alcalde, doctor Aguader, ha rebut la visita del professor Lleó Bernués, director de l'Acadèmia de Medicina i president del Consell Superior d'Hygiene pública de França, al qual acompanyarà el doctor Lluís Sayé, professor de la Facultat de Medicina de Barcelona.

EL BANQUET MUNICIPALISTA DE DIUMENGE

Seguiran havent-se adhesions al banquet municipalista que, després de l'Assemblea del diumenge, dia 8, destinada a aprovar el projecte d'Estatut de la Federació de Municipis de Catalunya, tindrà lloc al restaurant Miramar de Montjuïc.

Per tal de poder organitzar l'acte degudament, es prega als alcaldes i regidors dels Ajuntaments de Catalunya que desitgin assistir-hi, que si no ho han fet encara per carta manifesten per telèfon al senyor l'anyel Ribé, cap de Ceremonial de l'Ajuntament de Barcelona el nombre de delegats de cada Ajuntament que pensen assistir al banquet.

L'Assemblea revestirà una gran importància, car és el primer acte per a la constitució de la Federació de Municipis de Catalunya, qüestió d'una gran transcendència pel que fa al desenvolupament de la vida local catalana.

Dona morta per asfíxia

A un quart de dotze, els veïns de la casa número 41 del carrer de la Ciutat, han avisat el guardià urbà, posant-li a conèixer que l'estadeta del tercer pis dels d'ahir que no havia sortit del pis.

Tement que li hagués ocorregut algun accident s'ha avisat l'alcalde de barri i amb l'ajut d'un serraller, han obert la porta de l'esmentat pis desobstruint la veïna Joaquina Quiles, de 50 anys, soltera, en el seu propi llit sense donar senyals de vida.

Avísat el jutjat de guàrdia ha certificat la defunció a conseqüència d'un escapament de gas i ha ordenat el trasllat del cadàver al dipòsit judicial.

Els béns dels jesuïtes a Catalunya

AHIR ES PORTA A TERME LA INCAUTACIO DE LA FINCA DE RUBI, "CAN BARBA", QUE SERA DESTINADA A COLONIA ESCOLAR DE BARCELONA.

Ahir, al matí, el delegat d'Hisenda, senyor Vázquez Lasarte, acompanyat de diversos funcionaris designats a l'efecte, i en presència del president del Patronat Nacional de la incautació de béns de la Companyia de Jesús, senyor Domínguez de Buen, representant de l'Ajuntament de Barcelona i del de l'entitat "La Educació, S. A.", procediren a la incautació de la magnífica finca, situada al veïnatge de Rubí, a la carretera que porta a Molins de Rei, coneguda per "Can Barba", la qual estava destinada a Casa de Convalescència per als Pares de la Companyia de Jesús i alumnes dels col·legis que tenien a Barcelona.

Es componia l'esmentada finca d'una gran extensió de terreny amb molts pins i una magnífica Masia Catalana disposada per a hostatjar en ella un gran nombre d'escolars, junt amb una construcció aneja que pot ésser destinada a aquest mateix fi.

Segons les nostres notícies, d'acord amb la petició que formà oportunament l'Ajuntament de Barcelona, el pròxim estiu és possible que pugui destinar-se aquesta finca a allotjament d'un gran nombre dels alumnes de les escoles municipals i del Patronat Escolar de Barcelona, que l'Ajuntament destina a formar part de les colònies escolars de vacances, esperant que també podran seguir establint-se en l'esmentada finca una colònia de caràcter permanent a l'objecte d'aminorar en tot el possible les necessitats cada dia creixents de la població escolar barcelonina que no troba una estada al camp per a millorar la seva salut.

De l'atrancament a la Plaça del Beat Oriol

La policia continua els seus treballs i espera detenir aviat als altres tres atracadors que s'ajuntaren en el detingut en cometre's l'atrancament al domicili del senyor Garcia.

Tant Basili Hernández com Josep Herández, ríia que ahir havien perdut bastant de l'entrega que demostraren en ésser detinguts i incasats als ordaliosos de la Prefectura.

La Junta de govern de la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya

ha visitat el rector de la Universitat, doctor Serra Hunter. L'objecte de la visita fou la de presentar a la primera autoritat universitària els components de la nova Junta de govern i formular els vots d'afiliació de la F. N. E. C. a la persona del senyor rector.

El doctor Serra Hunter va rebre cordialment els representants escolars i va tenir amb ells un canvi d'impressions sobre la situació universitària de Catalunya.

El Ministeri del Treball i Previsió ha autoritzat la celebració de l'Assemblea de Cambres de la Propietat Urbana i d'Associacions de Propietaris, d'Arquitectes i de Contractistes d'Obres d'Enginyeria, que tindrà lloc a Barcelona els dies 14 i 15 de l'actual.

Per l'extraordinari nombre de representants de les esmentades Corporacions que tenen anunciada la seva assistència, i pels diferents assumptes que es plantejaran a la dita assemblea, de veritable interès i transcendència per la vida de la propietat urbana, està descomptat que serà aquella de capital importància.

La Direcció del Cadastre de la Riquesa Urbana d'aquesta província ha comunicat a la Cambra Oficial de la Propietat Urbana que ha tramès a l'Ajuntament, per a la seva exposició al públic i ha exposat al quadre d'avisos de les seves ofenes, les relacions de valoració de les finques situades als carrers de Gerard Piers, Prat de Ruli, Montnegre, Balasola, Taguieraf Serra, Anglesola, Travessera de Gràcia, Entença, Bergadà, Passatge de les Cinc Torres, Passatge Castells, Travessera Vella de Les Corts, Carretera de Madrid a França i carrer número 19, de la barriada de Les Corts (zona d'Elxample), d'aquesta capital.

Els propietaris que es considerin afectats per dites valoracions podran recórrer contra aquestes fins el dia 13 de l'actual.

Divendres vinent, dia 6, a les deu de la nit, al Centre Excursionista de Catalunya donarà una conferència il·lustrada amb projeccions el senyor Aristides Valles sobre el tema "Travessia del Sahara i Càceres al Níger".

Avui, dimecres, a les deu de la vetlla, el senyor Francesc Vilà donarà una conferència sobre el Congrés Nacional d'Esperanto que tindrà lloc properament a Madrid, a la societat esperantista "Paco Kaj Amas". L'acte serà públic.

Es fan treballs per a la celebració d'una Exposició de Comptabilitat del càrter vetuospectiu, en una de les sales de l'Arxiu Històric de la Ciutat. Serà de gran interès veure l'evolució operada des del segle XIII fins a la nostra època. En aquesta Exposició figuraran lletres de canvi, protestes i comptabilitats antigues que gentilmente han facilitat moltes cases barcelonines.

Al "Centre de Lleida i ses Comarques", a les deu de la vetlla, donarà una conferència el professor de l'Escola Normal de Tarragona i diputat per la Generalitat, el senyor Manuel Galés, sobre el tema "Plató i la pedagogia social".

La política

UN MITING

A "Joventut Democràtica Social", de Papiol, el dissabte proper, a les deu de la vetlla, tindrà lloc en aquest Centre un acte d'afirmació d'Esquerra Republicana, prenent-hi part els oradors, Enric J. Ferrer, Maria Dolores Bargalló, Roce Boponat, J. Ll. Pujol i Font, Diputat a la Generalitat i Josep A. Trabat, Diputat a la Generalitat.

UNA CONFERENCIA

A "La Vicentina Republicana Federal" de Sant Vicens dels Horis, el dijous proper, dia 12, a dos quarts de deu de la vetlla, donarà una conferència en aquest Centre, el regidor de Barcelona, En Bertran de Quintana, dissertant sobre el tema "Consideracions sobre matèria religiosa".

MITING A SANT SADURNI

Al Centre d'Esquerra Republicana de Sant Sadurni d'Anoia, el dijous, dia 5, a les onze del matí, es celebrarà un miting d'afirmació d'Esquerra Republicana, prenent-hi part els següents oradors:

Maria Dolores Bargalló, Roce Boponat, el diputat de la Generalitat Josep A. Trabat i el conseller de la Generalitat Joan Casanovas.

FEDERACIO DE BARCELONA D'E. R. C.

Són convocades les Entitats que constitueixen la Federació de Barcelona (Ciutat) a la reunió del Ple Comarcal, que tindrà lloc divendres, dia 6, a dos quarts d'onze del vespre, en el local del Centre Republicà Català del districte ciutadà, Hospital 110 i 112, principal.

El Comitè Executiu de dita Federació es reunirà mitja hora abans de

l'esmentada, al mateix local.

UN MITING D'ESQUERRA

Al Casal d'Esquerra d'Estat Català del districte II el diumenge proper, a dos quarts d'onze del matí, es celebrarà en aquest estatge social un miting d'afirmació d'Esquerra Republicana, prenent-hi part els següents oradors:

Carles Duran, Angelina Colubret, Antoni Aguader, Anton Vilalta, Nicolau Batlle, Josep Dencas, Jaume Aguadé i Ventura Gassol.

A PORT-BOU

Al Centre d'Aliança Republicana, el divendres proper, dia 6, a les deu de la vetlla, tindrà lloc en aquest Centre un miting d'afirmació d'Esquerra Republicana, prenent-hi part els oradors, Josep Alai i Maria Dolores Bargalló.

AL CENTRE D'ESQUERRA DE MASNOU

Avui a dos quarts de deu de la vetlla, es celebrarà un miting d'afirmació d'Esquerra Republicana, prenent-hi part els oradors, J. Termens, M. Teresa Gibert i R. Duran i Albasa.

MASPONS I ANGLASELL AL CASAL ICARIA

Avui, dimecres, el jurisconsult Francesc Maspons i Anglaseu donarà una conferència pública en el Casal Icària (Passeig del Triomf, 50, Poble Nou) sobre "La Generalitat de Catalunya i la República espanyola".

L'acte començarà puntualment a les deu de la vetlla.

CONSTITUCIO DE LA JUNTA ELECTORAL DE LA UNIO SOCIALISTA DE CATALUNYA I EL SEU VOT EN PRO DE LA REPRESENTACIO PROPORCIONAL

Recentment s'han reunit, al local central de la Unió Socialista de Ca-

**GASOLINA
NEUMATICS
OLIS
ACCESSORIS**

El millor servei a

Service Station S.A.

Aragó, 270 i 272
i Passeig de Gràcia, 45
Telèfons 11550 i 11559

del palau de la generalitat

PER A LA MILLORA DE L'ESPECIE PORCINA

La Generalitat de Catalunya ha realitzat la compra de reproductors de la raça porcina Large White, anunciada fa alguns dies.

Els reproductors es troben instal·lats a la Granja de Caldes i són en nombre de vint-i-un, dels quals hi ha set truges i catorze verros. L'edat d'aquests animals oscil·la entre quatre i nou mesos.

Pròximament es publicaran les condicions i dia de la subhasta.

Els Sindicats inscrits rebran avis particularment.

audiencia

DIES INHABILS

Segons anunciarem, per a demà no s'han fet assenyalaments, tota vegada que es procedeix a desestorir les dependències del Palau de Justícia.

VISTES DE CAUSES

A la secció primera es veié una causa contra Ignasi Rodríguez, el qual fou sorprès en un terrat del carrer de Princesa, en el moment que s'emportava unes peces de roba que hi havia a secar.

La pena sol·licitada fou la de cinc mesos d'arrest.

—Comparegué davant el tribunal de la secció segona Lluís Erganza, el qual estava empleat en un garatge del carrer d'Independència, i d'on robà del seu burgès robes, un rellotge i 50 pessetes.

Dos dies després el perjudicat trobà l'autor del fet, qui tractava de vendre el rellotge a un individu, al carrer Nou de la Rambla.

El fiscal ha sol·licitat del tribunal que imposi al processat la pena de quatre anys, dos mesos i un dia de reclusió.

—A la secció tercera es veié una causa contra Lluís Hernández, acusat d'un delicte de furt.

Per ésser reincident en aquests fets, el fiscal demanà la pena de quatre anys, dos mesos i un dia de presó.

—A la secció quarta es veié una causa contra Josep Carrete, el qual fou detingut al camp de Vic amb estres per a robar.

Per tenir antecedents com a delinquant vulgar, el fiscal demanà que se'l condemnés a la pena d'un any, vuit mesos i 21 dies.

JUTJATS

EL MAR LLENÇA UN CADAVER

Aquest matí, el mar féu rebatre, a la platja de la mar Bella, el cadàver d'una dona.

El jutge que acudí a l'esmentat lloc, ordenà l'afecament del cadàver i el seu trasllat a l'Hospital Clínic. No ha estat possible identificar-lo.

L'ENGANYIFA DE LA COL·LOCACIO

Josep Mateu ha denunciat una societat que anunciava als periòdics, i on entrà com dependent, mitjançant una fiança de 1.000 pessetes, les quals no li han estat retornades en reclamar la seva devolució.

ENCARA NO ACABAVA D'ARRIBAR

M. Louis Girault, el qual acabava d'arribar de França, en deixar el seu automòbil davant de l'Hotel Colom, li prengueren una maleta, on portava roba que valia en 1.500 francs.

PER COMPETENCIA IL·LÍCITA

El ministre d'Economia es dirigí, dregà al ministre d'Economia d'Espanya, denunciant-li que un comerciant de Barcelona, que té un establiment a la Rambla del Mig, tenia en el mateix banderes i emblemes brasilers, els quals contravenien els preceptes dels convenis internacionals.

El ministre d'Economia s'ha dirigit, tot seguit, al fiscal, el qual formulà la corresponent querrela que ha passat al jutjat de guàrdia per a la seva instrucció.

TROBALLA DEL CADAVER D'UN NEN

A la Diagonal, prop de l'ex-palau reial, la guàrdia civil trobà, aquesta matinalada, el cadàver d'un nen d'uns cinc o sis dies, el qual presentava lesions al coll, amb símptomes d'asfixia. Per ordre del jutge fou portat el dit cadàver al dipòsit judicial, on s'esbrinà amb l'autòpsia la causa de la mort.

Descoberta d'un poblat ibèric en el Parc Municipal del Guinardó

Oportunament l'Ajuntament de Barcelona comunicà al Servei d'Investigació arqueològica de la Generalitat, posat sota el patronat de l'Institut d'Estudis catalans, el descobriment de restes de construccions antigues en el turó enclavat dintre del Parc del Guinardó.

Les excavacions allí practicades sota la direcció del personal del Servei han donat per resultat el descobriment d'un poblat ibèric amb la seva necròpolis, pertanyent al segle III a. de J. C., típic de la civilització indígena de la costa catalana i de la que es coneixen diferents estacions com el poblat de Puig Castellar, les necròpolis de la Cabrera de Mataró, Rubí, etc. Fins ara, però, no s'havia trobat la necròpolis junt al poblat. Al Parc del Guinardó, a més de les sepultures consistents en sitges es trobaren gairebé intactes grans tenalles contenint restes de cadàvers incinerats i vasos i objectes de bronze dipositats en les sepultures com ofrena funerària.

El poblat està tancat per una muralla en la qual hi ha una torre circular de guaita i de defenses i en ell hi puja un camí tallat en la roca que ascendeix al cim formant zic-zac.

Un detall interessant, també no conegut fins ara, és la troballa de diversos vasos de teler de ceràmica no cuits encara que semblen acusar un lloc de fabricació dels mateixos. Les excavacions han pogut continuar gràcies a haver posat a disposició dels Serveis d'Investigacions arqueològiques una brigada que sota la direcció del personal tècnic del Servei les practica amb tota cura.

L'Ajuntament també prendrà les oportunes mesures perquè el poblat del Guinardó pugui conservar-se i sigui un atractiu turístic de l'esmentat Parc, així com les troballes passaran al Museu d'Arqueologia i el senyor Bosch Gimpera, director del Servei d'Investigació arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans ha tramès una lletra al senyor alcalde, agraïnt la col·laboració de l'Ajuntament.

Detinguts per amenaces

Ahir, a la nit, a les nou, prop del castell de Montjuïc hi havia uns quants individus, els quals es dedicaven a insultar a tots els transeünts que passaven per aquells llocs.

El caporal de la guarnició del castell, Joan Garcia, sortí acompanyat del soldat Josep Canals i altres a qui van demanar auxili, per detenir els provocadors. Aquests es tornaren contra els soldats amenaçant-los de mort i obligant a tirar diversos trets a l'aire, per espantar-los.

Foren detinguts quatre individus, un d'ells conegut com a quinzeneri. Altres tres es feren escàpols, sense que poguessin ésser detinguts.

Llegiu cada dia L'OPINIÓ

EL CRIM DE BADALONA

DILIGENCIES DE LA POLICIA

Els agents de policia senyors Regio i Reguengo, que vénen actuant en el crim descobert a Badalona, pel qual estan processats Balsano i les dues dones, continuen les gestions per a poder comprovar tots els extrems, a fi que pugui arribar-se no solament a la reconstitució dels fets, sinó també al descobriment complet dels autors i còmplices. Després d'actives recerques han pogut comprovar una dada que donà Balsano que ha resultat certa, i és que havia viscut al carrer del doctor Dou com a relogat; ara que no hi visqué en companyia de la Jeannette, com digué, sinó completament sol.

Els amos de l'esmentada casa on estigué el relogat en és interrogats han donat tota mena de referències immillorables del Balsano, puix que durant el temps que hi romangué no tingueren cap queixa d'ell ni en ractes ni en el pagament, en la qual cosa sempre fou puntual.

També s'han ocupat els policies de la comprovació del tan nomenat Reguengo, i aquest extrem si que no ha estat possible de comprovar-lo.

Balsano oferí el dia que estigué al dipòsit judicial als agents abans esmentats fer una nota amb tot allò referent a la seva vida que tingués relació amb el crim, per tal que els agents ho poguessin comprovar, i així per a Balsano, segons manifestació pròpia, seria la prova de la seva innocència.

Com que aquesta nota encara no ha estat facilitada, els agents es proposen visitar a la presó el Balsano per veure d'aconseguir-la.

Si Balsano complexa la paraula, els agents de l'autoritat veur de comprovar tot el que hi digui.

L'actuació del jutjat especial pels delictes socials

El jutjat especial ha donat per acabat el sumari que instruí amb motiu de la vaga de la Telefónica.

L'esmentat sumari fou incoat el 22 de juliol de l'any passat amb motiu de l'explosió de la bomba al Passeig de Gràcia.

Consta de més de dos mil folis, hi han 26 processats, només un detingut, els altres en llibertat provisional.

Els danys causats s'han valorat en 240.482 pessetes. Hi hagué per sabotatge els següents actes: 19 per explosions, 400 per tallament de línies; 3 per incendis, i 3 per arrancament de pals.

El jutjat no ha pogut que el Comitè de Vagues donés compte de les quantitats que rebia per a auxili dels vagues i a ells només els arribaren petites quantitats.

Subscripció a favor dels damnificats pels terratrèmols de Santiago de Cuba

Nova llista de donatius d'Ajuntaments que s'han rebut a la Caixa d'Estalvis de la Generalitat de Catalunya:

Pessetes

Montcada-Reixach ... 50—
Palafrugell ... 25—
Igualada ... 25—
Guissona ... 10—
Palamós ... 25—
S. Carles de la Ràpita ... 25—
Les Franqueses ... 25—
Vic ... 25—
Caserres ... 20—
Lleida ... 50—

«Aplec Esperantista de Primavera»

Seguint el costum, començat ja fa uns quants anys, la societat esperantista «Paco Kaj Amo» (Pau i Amor) ha organitzat aquesta festa de confraternitat ideològica per al dia 8 del present mes en el pinteiro indret anomenat «Colònia Güell», entre Sant Boi i Santa Coloma de Cervelló.

Aquest any l'aplec promet ésser molt brillant i concorregut ja que ha estat organitzat d'acord amb tots els grups esperantistes de la ciutat i alguns de la comarca els quals assistirà a la festa amb llurs estendards.

Han promès assistir-hi els representants de la Federació Esperantista Catalana adherida a la Confederació Ibèrica d'Esperanto.

La festa constarà de dues parts, una esportiva al matí, i l'altra literària, que tindrà lloc havent dinat. Com a premis per a les proves esportives s'han rebut ja molts donatius de diverses cases comercials sobressortint una copa i unes medalles i també presents per a les senyoretes.

Des de dos quarts de sis del matí, surten trens cada mitja hora de l'estació de Majoria (Plaça Espanya) cap al lloc de l'aplec, el camí del qual, estarà assenyalat que es troba a 15 minuts de Sant Boi i a 2 minuts de la «Colònia Güell». Poden utilitzar-se també els autòmibus de la plaça d'Espanya.

La urbanització de la Barceloneta

Convocades pel tinent d'alcalde del districte I, senyor Juvé, es reuniren les entitats de la Barceloneta, per tal de tractar de la urbanització de la nova plaça que ha restat després de l'enderrocament de la caserna de Sant Carles, a dita barriada. Assistiren a la reunió la representació de totes les entitats de caràcter polític, cultural, econòmic i esportiu.

Exposada pel senyor Juvé la conveniència de que els propis veïns de la Barceloneta, representats per les diferents entitats assistents a aquell acte, manifestessin l'aplicació i urbanització que requereix dita plaça per que respongui a les veritables necessitats dels estendants d'aquell barri marítim, foren alguns els projectes exposats pels assistents, acceptant-se per unanimitat la conveniència importantíssima que tindria, el que sense malmetre la grandiositat de la plaça, l'Ajuntament bastia un grup escolar amb tots els avenços pedagògics per una cabuda almenys de mil infants, amb el que s'aconseguiria dotar la Barceloneta de llocs d'ensenyament del que avui n'és mancada; i en quant a la resta de la plaça convertir-la en jardins creant un parc en petit, puix que degut a la gran densitat de població es també importantíssim posseir un lloc on puguin anar a esbargir-se els infants.

La Unió d'Entitats de la Barceloneta, a la que pertanyen totes les entitats de la barriada, confia que el nostre Ajuntament procurarà per tots els mitjans al seu abast, complaure i dotar la Barceloneta d'una millora absoluta i necessària.

LA MAGISTRATURA BARCELONINA

De deu jutges d'instrucció sols actuaran dos

Amb el nomenament de cap Superior de Policia de Madrid de l'actual jutge d'instrucció del districte de les Drassanes senyor Josep Aragó i els nomenaments dels jutges del districte de l'Hospital senyor Rubio i del de la Barceloneta senyor Burgues per a entendre en els sumaris de revisió de contractes d'arrendament dels camps, el primer per a Sabadell i Terrassa, i el segon, per a la província de Tarragona, cal afegir els jutges senyors Parera, Garcia Amorós i Lisardo Fuentes, que estan en funcions de notaris amb motiu de l'inventari en la incautació de béns que foren dels jesuïtes i a més estan amb permís a partir d'avui per qüestions familiars els jutges dels districtes de la Universitat, senyors Arantes, i el de l'Oest, senyor Altés.

Per tal motiu dels deu jutjats de primera instància quedaran com a titulars únicament els de l'Audiència, senyor Eyre, i el de la Llotja, senyor Pastor. Els altres estaran regits pels jutges municipals.

el teatre

TEATRE NOVETATS

Ha despertat vertader interès i expectació l'estrena a Novetats de la sarsuela en tres actes i cinc quadres, «Luisa Fernanda», llibre de Federic Romero i Fernández Shaw, música del mestre Moreno Torroba, obra en la qual debutarà el gran cantant Emili Sagi Barba i prement-hi part a més els celebrats artistes Matilde Vázquez, Cecilia Gübert, Pep Romeu, Antoni Palacios i Valerià Ruiz París.

L'interès del públic per aquesta estrena es tan gran, que les localitats venudes ahir, eren moltes i es despatxa ja en comptaduria per a les funcions del diumenge i successius.

«Luisa Fernanda», serà interpretada, vestida i presentada admirablement. Els autors, senyor Romero, Fernández Shaw i mestre Torroba, que juntament amb el director d'escena Angel de Leon, han dirigit els darres assaigs es mostren molt satisfets i fan sincers elogis del treball dels artistes i de l'entusiasme i esplendidesa amb que l'empresa ha montat l'obra.

S'espera doncs, que l'estrena de «Luisa Fernanda», amb el debut de Sagi Barba i la intervenció de Matilde Vázquez, Pep Romeu i altres principals figures de la companyia, constituirà un esdeveniment líric i una funció memorable.

ROMEIA. — L'estrena d'aquesta nit

Les magnífiques referències que es tenen de «3.000.000 busquen hereu» han aconseguit que es concentri l'atenció teatral d'aquesta nit a Romeia.

L'obra d'Enric Lluelles, com tenim dit, és una obra de net diàlec, escrita per al Romeia.

En l'obra intervenen les principals artistes de la companyia. Pio Davi interpreta un personatge que ha de proporcionar-li un triomf personal. I Maria Vila, en una bona dona del poble, tindrà ocasió de lluir les seves excepcionals facultats que el mateix adquireixen singular relleu en el dramàtic com en el còmic.

Compra mobles
TOTA CLASSE D'ARTICLES
HOTEL SEGUR
CLARIS. 8 — TELEFON 21525

Mobiliaris complets, de 1.500 a 60.000 pessetes
Més de 250 habitacions en exposició

POCH & DEAS, S. L.

Corts Catalanes, 521 - 523 (xamfrà al carrer d'Urgell)

Successors de F. CARRERAS

Ports francs fins a 50 quilòmetres de la ciutat

el cinema

CURIOSITATS

Una escena invisible

Una de les escenes més importants i millor cuidades del film «Deliciosa!», els protagonistes de la qual són Janet Gaynor i Charles Farrell, no es veu en la pantalla, encara que en ella intervingen més de cent persones.

Cap d'aquestes persones és actor ni extra, però l'escena, encara que invisible, és perceptible per mitjà de «La Rapsodia de Nueva York», la més recent obra musical de George Gershwin.

La «Rapsodia» fou executada per una orquestra de vuitanta instruments i registrat per deu micròfons, una inconnocció en la reproducció de sons. A més dels vuitanta músics intervingueren en l'escena els tècnics i els enginyers especialitzats en la reproducció del sonit.

Com que el seu títol indica, «La Rapsodia de Nueva York», és una interpretació musical de la vida tumultuosa de la gran metròpoli americana, y durant tota la interpretació, Janet Gaynor desempeña el seu paper en silenci.

A més de la «Parella ideal» intervingen en aquesta pel·lícula Raoul Roulien, un excellent tenor brassyleny, «El Brendel», el graciós suec i la bellíssima rossa Virginia Cherrill.

La pel·lícula és una producció Fox, dirigida per David Butler, i l'autor de l'obra original és Guy Bolton.

REMINISCENCIES DELS ARTISTES

«Deliciosa!», la més recent i bella pel·lícula de Janet Gaynor i Charles Farrell, és la novena cinta que realitzen junts. Durant el rodatge de la pel·lícula, als estudis de Movietone City, Charles Farrell entaulà conversació amb Frank Borzage, un dels primers directors de la Fox, i li preguntà entre altres coses si es recordava de la primera vegada que ell li demanà treball en una de les seves pel·lícules.

—Us recordeu?—li digué, somrient, el famós actor—. Us vaig demanar que em donessiu qualsevol paper, i em digueru que jo ja tenia bastanta edat per a treballar i que cerqués una altra col·locació.

—Es veritat—replicà Borzage—; però recorda't, Charles, que no estaves molt entusiasmat d'obtenir un paper. L'únic que volies era figurar entre un grup d'extres. Jo no hi veia en tu només que un jove sense gaire experiència, cercant quelcom fàcil de fer. I com que jo sabia el que era Hollywood per a joves com tu, vaig intentar fer esvaïr les teves il·lusions per tal d'evitar-te molts desenganys. Però estic satisfet—acabà dient—que no em fessis cas.

Quan Farrell i Borzage es conegueren per primera vegada, cap dels dos no sabia que Borzage havia de fer tan cèlebres els protagonistes de «El séptimo cielo». Però Borzage fou el director encarregat de filmar aquesta pel·lícula, amb Janet i Charles en els papers de «Diana» i «Chico», respectivament, i des d'aquella data la «parella ideal» es féu famosa en el món sencer. Ara, quan porten algun temps sense treballar junts aquests dos simpàtics artistes, els estudis de la Fox es veuen embolicats de cartes de protesta, per part dels seus admiradors, demanant més pel·lícules on surtin junts.

En «Deliciosa!», Janet i Charles tornen a entusiasmar el públic amb el seu art inimitable i simpatia, admirablement secundats per El Brendel, Raoul Roulien i Virginia Cherrill. La direcció de la pel·lícula és a càrrec de David Butler. La música és de George i Ira Gershwin.

Anuncieu a
"la humanitat"

Mobles rebaixats

PIS "A" COMPOST DE
Menjador modern noguera
Dormitori modern noguera
Saló estil anglès

Rebedor Renaixement.

Pessetes, 3.220

PIS "B" COMPOST DE
LES MATEIXES PECES

Pessetes, 1.760

Mobiliaris complets, de 1.500 a 60.000 pessetes
Més de 250 habitacions en exposició

POCH & DEAS, S. L.

Corts Catalanes, 521 - 523 (xamfrà al carrer d'Urgell)

Successors de F. CARRERAS

Ports francs fins a 50 quilòmetres de la ciutat

la humanitat

PREUS I SUBSCRIPCIO

Barcelona, un mes . . . Ptes. 2'50
Península, un trimestre . . . 7'50
Amèrica, un trimestre . . . 9'50
Altres països, un trimestre . . . 25'00
No es tornen els originals ni es man-
té correspondència sobre els que no
hagin estat demanats.

L'ESTATUT DE CATALUNYA AL PARLAMENT

Segueix la campanya dels diaris anticatalans contra l'Estatut. — Unes paraules del senyor Companys. — Hom creu que els radicals i els socialistes votaran l'Estatut de Catalunya

EL QUE DIU EL SENYOR BESTEIRO

Madrid. — El senyor Besteiro interrompé la seva conferència amb el president del Consell per rebre els periodistes, als quals féu les següents manifestacions.

S'ha arribat a l'article 11 del projecte de delegacions provincials del treball, però no s'ha aprovat del tot, i per això no podrà celebrar-se demà la sessió secreta anunciada i haurà de suspendre's per a dedicar tot el temps, després d'un breu període de pres i preguntes, a la discussió del citat projecte de treball, per veure si l'acabem.

Seguim el pla traçat.
He parlat amb alguns senyors de la Comissió de reforma agrària per obtenir la seguretat que podem discutir dijous l'assumpte, i també he canviat impressions amb alguns altres diputats de la Comissió de l'Estatut de Catalunya per assegurar-me que l'informe de la Comissió de pressupostos es podrà llegir dijous, per començar el debat el dia següent.

— I d'aquesta conferència amb el senyor Azafia podríeu dir-nos quelcom?
— Hem tractat de detalls i de les dificultats que podrien sorgir sinó s'última el dictamen de la Comissió de pressupostos de l'Estatut.

— S'ha presentat alguna petició de suplicatori en la sessió d'avui?
— Se n'han presentades dues. Una per processar el senyor Juli Urquiza i una altra a Margarida Nelken, tots dos per articles publicats en periòdics.

He acordat que passin a la mateixa comissió que entendrà en el suplicatori del senyor Templado i per cert que encara no m'han donat tots els noms dels diputats que han de formar-la.

LA TRISTA CAMPANYA DE "LA LIBERTAD"

Madrid. — "La Libertad" publica, continuant la seva campanya, una extensa editorial combatent l'Estatut. "Es preciso analizarlo, discutirlo, votarlo todos, tan serenamente como se quiera, pero en el salón de sesiones y nada de conciliabulos de pasillos ni de debates al viejo estilo."

Debe hacerse ante el público de las tribunas adoptando cada hombre y cada partido una actitud y una responsabilidad concreta y terminante.

Otro tanto han de hacer los periódicos, si quieren guardar un minimum de autoridad."

I afegeix:

"Todos los industriales, todos los comerciantes, todos los agricultores y todos cuantos el señor Carner ha elevado la contribución o encarecido la vida, han de pensar que su sacrificio tan imperiosamente demandado, para salvar la hacienda y el crédito de España, va a servir ahora, lo menos en una mitad de los aumentos, para subvencionar a la llamada República Catalana."

FABRA RIVAS TAMBE VOL OPINAR

Madrid. — El sots-secretari de Treball, senyor Fabra Rivas, manifestà als periodistes que l'interessava aclarir alguns conceptes recollits per la premsa barcelonina, en ressenyar el discurs pronunciat a Tortosa, en el míting celebrat per ell en companyia del ministre d'Agricultura i del director general de Duanes.

Jo no vaig dir, com sembla deduir-se de les ressenyes publicades pels periòdics de Barcelona, que l'Estatut de Catalunya representés un perill per l'actual situació espanyola.

El que vaig dir fou que l'Estatut podria determinar dintre de la política espanyola una situació delicada.

La Constitució, sagrada per a tots, admet totes les autonomies.

Això és el que acceptem sempre que es tracta d'autonomies administratives, i de tot quant vagi en defensa de la llibertat i del progrés...

Si es volgués definir el problema català per la veu de la sang o pel fet diferencial, nosaltres hem de dir que sota el punt de vista obrer no existeixen diferències, i estem que ells significaria un atac a la diversitat de la massa obrera espanyola.

Nosaltres acceptem el federalisme. No obstant, el nostre concepte del federalisme és distint dels dels nacionalistes catalans.

Nosaltres tractem de federar a Espanya amb el món.

Sobre això hi ha un concepte equivocador del federalisme i és el dels que s'exposen, sabent-ho o no, a balcanitzar a tota Espanya.

En resum — va dir el senyor Fabra Rivas — tot depèn de com es planteja el problema. Plantejat d'aquesta manera que jo dic no ha de constituir, al meu judici, cap perill sinó tot el contrari, l'Estatut català.

Un periodista va dir:
— La seva oposició no és per tant semblant a la dels detractors de l'Estatut.

Nosaltres — contestà el senyor Fabra Rivas —, som enemics dels extrems, tant dels d'un costat com dels de l'altre.

EL BOICOT A LA REPUBLICA

Madrid. — El senyor Companys, parlant amb els periodistes ha manifestat que no trobava estrany l'excitació que s'observava en alguns sectors polítics en relació amb l'Estatut de Catalunya, puix que en aquests problemes sempre es produeix un estat d'opinió contrària. Alguns el mantenen de bona fe, però d'altres en aquestes circumstàncies l'utilitzen per boicotejar la República.

EL QUE DIU GUERRA DEL RIO

Madrid. — Totes les conversacions al Congrés estan consagrades aquests dies a l'Estatut de Catalunya.

El diputat radical senyor Guerra del Río s'expressava en els següents termes: L'Estatut serà únicament el que digui el senyor Lerroux quan s'ajunxi a parlar. Aquest problema no té més remei que resoldre'l la República.

L'Estatut ha quedat molt aminorat en el dictamen en quant a les aspiracions de Catalunya, i després vindrà la discussió i la sensatesa dels catalans s'imposarà i acceptaran el que resolgui el Parlament.

LA DIFÍCIL POSICIO DEL SENYOR LERROUX

Madrid. — El senyor Lerroux conversà als passadissos del Congrés amb els periodistes i un d'aquests l'interrogà sobre la seva intervenció en la qüestió de l'Estatut català.

Contestà el senyor Lerroux que, naturalment, és probable que intervingui, el que no pot dir és en qual moment ho farà.

Es parlà de les diverses opinions que hi ha sobre l'Estatut català i el senyor Lerroux va dir:

Doncs, jo no estic ni amb els que combaten furiosament l'Estatut, ni amb els que el defensen amb ardor.

ELS RADICALS VOTARAN L'ESTATUT

El senyor Torres Campaña fou també preguntat, manifestant el següent: L'Estatut serà aprovat al Parlament per la representació del partit radical. Si algun dels diputats d'aquesta minoria no està d'acord amb els seus companys, s'abstindrà d'intervenir en la votació.

— Es clar — diu el senyor Torres Campaña —, això no és més que una opinió particular meua. A més, és molt difícil predir quina haurà d'ésser la situació per part del govern, puix que si aquest no converteix en ponència el dictamen, perd els quaranta vots de la minoria catalana i per tant la majoria, de la qual cosa resultaria la crisi en qualsevol moment; i si pel contrari l'acceptés com a ponència, veuríem aleshores l'actitud que adopten les altres fraccions de la Cambra.

— Hi haurà solució?

— Segurament s'arribarà a una solució de concòrdia, la qual serà a base que el dictamen torni a la comissió perquè es redacti de nou i la seva discussió es porti a cap després de les vacances d'estiu.

ELS TORNOS CONTRA LA TOTALITAT DE L'ESTATUT

Madrid, 3. — Segons sembla, són tres els tornos en contra de la totalitat del dictamen sobre l'Estatut.

Els consumiran els senyors Lerroux, Maura i Martínez de Velasco.

Es probable que aquest darrer cedeixi el seu torn a un altre diputat agrari que representi la província de Burgos.

El senyor Royo Villanova no pensa fer ús de la paraula fins que es discuteixi l'article 9, en el qual té presentada una esmena.

El senyor Lerroux, segons les nos-

tres notícies, combatrà la part d'Instrucció pública. Ordre públic i Hisenda.

CONCILIABULS I CONFERENCIES

Madrid. — Durant tota la tarda han sovintejat les conferències i conciliabuls entre polítics i significació per llur actitud i disposicions en relació amb la propera discussió de l'Estatut català.

El senyor Miquel Maura ha estat al despatx de ministres amb el senyor Marcel·lí Domingo i el cap del Govern.

L'entrevista ha durat més d'una hora, i ha sortit amb el senyor Prieto, sostenint ambdós una detinguda conversa.

El senyor Maura s'ha negat a donar referències d'aquestes converses, i s'ha limitat a dir que havien canviat impressions sobre les línies generals del projecte d'Estatut català.

Després el senyor Marcel·lí Domingo ha sostingut, també, una conferència molt extensa amb el president del Consell.

A punt d'acabar-se la sessió, el senyor Cordero, que si bé no ostenta la jefatura de la minoria parlamentària, porta, generalment, la veu del grup al saló de sessions, també ha conferenciat amb el senyor Besteiro, i després que ha acabat la reunió de la minoria d'Acció Republicana, el senyor Azafia ha sostingut una altra llarga entrevista amb el president de la Cambra.

Quan el senyor Cordero abandonava el despatx del senyor Besteiro, ha manifestat als periodistes que únicament havia sostingut una conversa amb el seu company, el president de la Cambra, però sense abordar cap tema transcendental.

Quant al criteri dels socialistes, ha dit el senyor Cordero que la minoria es reunirà molt aviat per tal de fixar la seva posició en el que es refereix a l'Estatut, però també el Govern és d'esperar que exposi el seu criteri.

Es aquest un problema — ha afegit — de veritable transcendència per a Catalunya i per a tot el país, especialment en el que afecta a ensenyament, autoritat, hisenda, justícia i aplicació de les lleis socials, que són els punts més fonamentals.

L'ACTITUD DELS RADICALS-SOCIALISTES

Madrid. — Demà es reunirà la minoria radical socialista per a tractar de la posició que ha d'adoptar la dita minoria en relació amb l'Estatut de Catalunya.

A la reunió assistirà el ministre d'Agricultura, En Marcel·lí Domingo, el qual exposarà la seva opinió sobre el problema.

Alguns diputats d'aquesta minoria opinen que l'autonomia ha de concedir-se a Catalunya, però sense cap minva per a la unitat nacional i sense concessions per les quals els catalans quedin en una situació de privilegi en relació amb la resta dels espanyols de les altres regions d'Espanya.

UNA NOTA D'ACCIO REPUBLICANA

Madrid. — A les vuit del vespre, quan el senyor Azafia acabà la conferència que havia celebrat al seu despatx del Congrés, es reuní la minoria d'Acció Republicana, que estigué congregada durant una hora.

A la sortida, el president, En Lluís Bello, facilità a la premsa la següent nota:

"La minoria de Acció Republicana se ha reunit amb assistència del senyor Azafia, canviant impressions en línies generals sobre el pròxim debat de l'Estatut i estudiant los diversos aspectes de la implantació del règimen de regions autònomas.

Dada la importancia del asunto, habrá de continuarse detenidamente este examen en otras reuniones."

L'ACTITUD DELS SOCIALISTES

Madrid. — Segons les nostres referències, la minoria socialista atorgarà els seus vots al dictamen sobre l'Estatut de Catalunya, puix que següent les línies del partit els diputats no quedaran en llibertat d'acció i hauran de seguir el criteri que assenyali el partit.

PARAULES DEL SENYOR AZAFIA

Madrid. — A les deu de la nit aca-

bà l'entrevista del president del Consell amb el de la Cambra.

En sortir del despatx del senyor Besteiro, el senyor Azafia quedà astorat en veure tants periodistes com el rodejaren.

— S'ha discutit pel Govern en Consell l'Estatut de Catalunya?

— Algunes vegades es parlarà de l'Estatut.

— Però, en un Consell especial?

— No, en qualsevol dels que celebrem.

Després, en preguntar-li els periodistes per l'objecte de la conferència que acabava de celebrar amb el senyor Besteiro, es limità a dir que hi havia anat per preguntar-li si en la sessió de demà es podrien discutir alguns dels projectes de llei de Guerra que figuren en l'ordre del dia, i que sense aquesta sessió començarà a discutir-se el projecte del voluntariat d'Àfrica.

— Suposa això — preguntà un periodista — que sofreixi algun ajornament la discussió de la reforma agrària o la de l'Estatut?

— Res d'això — contestà el cap del Govern —; l'Estatut, segons crec, començarà a discutir-se el divendres.

DECLARACIONS DEL SENYOR CORDERO

Madrid. — S'ha reunit la minoria socialista.

El senyor Cordero manifestà que anava a tractar els punts de vista en relació amb l'Estatut català.

Se li preguntà si persistiria en la posició exterioritzada pels vocals de la minoria en la Comissió d'Estatuts, en el que es refereix a la qüestió d'ensenyament, i contestà que la mantindria enèrgicament; únicament transigiria amb l'ensenyament bilingüe, però mai amb que l'Estat espanyol abandoni l'ensenyament en castellà en cap part del territori nacional.

Quant a la Justícia, emeté la seva opinió personal que significaria una desigualtat de tracte que puguin els catalans exercir fora de Catalunya i els espanyols no en territori català.

Creu el senyor Cordero que la part més delicada i on hi haurà més discussió és la relativa a Hisenda, dient que Espanya ha d'atendre el que pugui, però hi han veritats de tan gros volum que no poden desconèixer-se ni esquivar-se, com és la de que Catalunya té una vida pròspera, i si bé és cert que tributa en més gran proporció que les altres regions, és degut precisament a l'ajut que sempre ha tingut de l'Estat espanyol, i al consum que de la seva producció es fa, gràcies a la protecció aranzelària corresponent.

LA HISENDA DE L'ESTATUT CATALA

Madrid. — Han arribat a poder de la Comissió de Pressupostos les dades sol·licitades per n'Aureli Calderon en relació amb la part d'Hisenda de l'Estatut català.

L'informe, que és amplíssim, explica la forma i la manera de reunir aquelles dades.

Es fan consideracions sobre cada una de les preguntes formulades pel citat ex-ministre conservador, i presenta un quadre sinòptic en el qual es fixa l'import probable de l'exercici de 1932 dels ingressos cedits a Catalunya en virtut de l'article 20 del projecte d'Estatut.

UNA PROTESTA DELS METGES CATALANS

El Col·legi de Metges de Barcelona, en vista de la campanya entaulada pel d'Avila contra l'aprovació de l'Estatut de Catalunya en el referent a Sanitat interior, ha dirigit al dit Col·legi d'Avila el telegrama següent:

"Col·legi Metges Barcelona, defensor entusiasta Estatut Catalunya, pròxim discutir-se en Corts Constituents, protesta circular sortida d'aquell Col·legi i de la petició feta en forma antielectuària (Article 37), com representant que és no solament dels Titulars sinó de la classe mèdica en general d'aquesta "província", estima que ni l'esperit ni la lletra de l'Estatut de Catalunya tendeix a la creació de castes en el referent a sanitat i que el mateix afiança el primordial deure de defensa de la salut i de la vida dels seus ciutadans, profundament harmonitzat amb el més ampli sentiment d'humanitat. — El president, Fontbona; secretari, Perrizas."

Protestant, finalment, davant del Consell General de Col·legis, de la dita campanya i de la petició formulada pel Col·legi d'Avila, fent cas omís de que preceptua l'article 37 dels vigents Estatuts del Col·legi de Metges obligatoris.

UN TELEGRAMA

La Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya, en compliment de l'acordat en l'última Cambra Federal, tramèt al cap de la minoria catalana a les Corts Constituents de la República, el següent telegrama:

"Federació Nacional Estudiants Catalunya moments tanta responsabilitat nostre poble, manifesta voluntat irreductible ensenyament Catalunya tots graus i aspectes estigui sota control únic Generalitat, tal com assenyala Estatut. — Joaquim Granados, president; Antoni Amorós, secretari."

UNA ADHESIO

El Cercle Artístic de Sant Lluç, ha cursat al President de la Generalitat de Catalunya, la següent comunicació:

"La Junta Directiva del Cercle Artístic de Sant Lluç, en sessió celebrada ahir, va prendre l'acord de constar la seva adhesió a les manifestacions fetes aquests dies en pro de la integritat de l'Estatut de Catalunya, fet i confirmat pel nostre poble, i ratificat la seva voluntat que integrament sigui defensat pels Diputats catalans a les Corts d'Espanya. Així ens plau comunicar-vos-ho, tot desitjant que Déu us guardi molts anys."

ELS OBRERS DAVANT L'ESTATUT

El setmanari "F. O. C.", òrgan de la Federació Obrera Catalana, publica en el seu darrer número, un article del qual copiem els següents paràgrafs:

"Lleis noves, adaptades a la psicologia de Catalunya, acomodades al caràcter i a les necessitats específiques dels seus fills, cal que siguin progredides; i greu pecat contra la Pàtria serà el dels treballadors que, sentint-se preparats, no aportin a aquestes lleis les seves iniciatives i els seus anhels, trencant les inclinacions de la seva ànima i de la seva consciència, com ho faria si no fos per mantenir-se obedients a una consigna, sortida de l'obsessió boja d'uns homes que no poden, sota cap règim, mostrar el somriure de la satisfacció íntima, perquè, segons sembla, ja varen néixer per projectar, arreu, la ganyota de un pessimisme catastròfic, com a maladició inesborable que damunt d'ells gravita.

Esperem els extremistes poder aprofitar-se de l'estat de coses que es plantejarà a Catalunya amb motiu de l'Estatut, per a realitzar proves revolucionàries en les quals posen grans esperances. I això serà assassinar Catalunya, destruir-la, polvoritzar-la.

Els treballadors que hem nascut a Catalunya, o ens hem incorporat a la seva vida de producció, no podem consentir-ho. Cal organitzar una croada per evitar-ho. I cal, també, treballar amb fe, perquè la nova estructuració del nostre poble, les noves lleis i vida futura, estiguin impregnades d'un obrerisme intens, molt intens, però també molt comprensiu i molt patriòtic."

— Heu vist l'"Imparcial"?
— Sí; es veu que recorda aquells temps en què feia el mateix en part dels desigs d'autonomia de les que ren colònies.